

Uchwała Nr IX/46/15
Rady Gminy i Miasta w Warcie
z dnia 28 maja 2015 r.

w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowaną nieruchomości stanowiącą własność Gminy i Miasta Warta, położonej w obrębie 11 m. Warty

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072), § 8 pkt 3 Uchwały Nr XLII/230/09 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy i Miasta Warta oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata (Dz. Urz. Woj. Łódzk. z 2009 r. Nr 306, poz. 2571) Rada Gminy i Miasta w Warcie uchwala, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na oddanie w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowaną nieruchomości stanowiącą własność Gminy i Miasta Warta położoną w obrębie 11 m. Warty oznaczoną zgodnie z rejestrami ewidencji gruntów nr działki 61/5 o powierzchni 2,4578 ha, powstałą w wyniku podziału działki 61/1 o powierzchni 5,7230 ha, objętą księgą wieczystą nr SR1S/00038914/9 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Sieradzu VI Wydział Ksiąg Wieczystych.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kopacki

Uchwała Nr IX/47/15
Rady Gminy i Miasta w Warcie
z dnia 28 maja 2015r.

w sprawie uchwalenia Programu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy i Miasta Warta.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2013r, poz. 594, poz. 645 i poz.1318, z 2014 r. poz.379 i 1072) oraz art.17 i 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2013r. poz. 1232, z 2014r., poz.21, 40, 47, 457, 822, 888, 1101, 1146, 1238, 1322 i 1662; z 2015r., poz.122, 151 i 277) uchwała się co następuje

§ 1. Uchwała się Program usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu

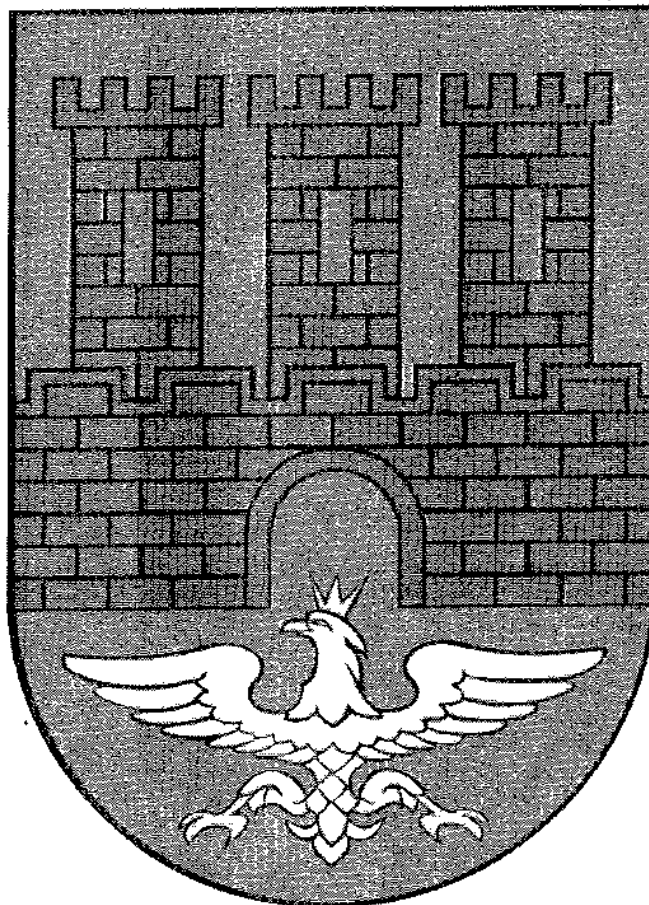
Gminy i Miasta Warta na lata 2014 -2032 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kopański

**Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla
Miasta i Gminy Warta
na lata 2013 - 2032**

MERITUM
COMPETENCE

Program spójny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032

Wykonanie dofinansowane ze środków z Ministerstwa Gospodarki

Praca wykonana pod kierownictwem:

Krzysztofa Pietrzaka

Skład autorski:

- Piotr Grędziński
- Ewa Żukowska
- Justyna Konarzewska
- Malwina Szczwińska

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Cel i zadania programu	6
3. Charakterystyka azbestu	7
4. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.....	10
5. Uwarunkowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	15
6. Zasady bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	18
6.1. Obowiązki właścicieli nieruchomości, na których znajduje się azbest.....	18
6.2. Zasady bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązki firm usuwających wyroby zawierające azbest	23
7. Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest.....	29
8. Informacje o gminie	34
9. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbestowych na terenie Miasta i Gminy Warta.....	36
10. Harmonogram usuwania azbestu	44
11. Szacunkowy koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest	46
12. Monitoring realizacji Programu na podstawie wskaźników	52
13. Finansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.....	54
14. Analiza wpływu Programu na środowisko i zdrowie człowieka	59
15. Literatura	72
16. Załączniki:	73
Załącznik 1. PEŁNY WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH PROBLEMATYKI AZBESTOWEJ	73
Załącznik 2. INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	79

Załącznik 3. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	80
Załącznik 4. WNIOSEK PAŃSTWOWEJ JEDNOSTKI BUDŻETOWEJ NA POTRZEBY USTALENIA WYSOKOŚCI REZERWY CELOWEJ	84
Załącznik 5. Lista firm z województwa łódzkiego wykonujących prace związane z wyrobami zawierającymi azbest.....	89
Załącznik 6. LISTA BANKÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z WFOŚiGW W ŁODZI.....	92
Załącznik 7. Wzór raportu z monitoringu Programu usuwania azbestu.....	99

1. Wprowadzenie

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA) jest podstawowym dokumentem określającym zadania nałożone przez Unię Europejską mające na celu oczyszczenie terytorium Polski z azbestu w planie wieloletnim, tj. w okresie 24 lat. Wyznaczono w nim cele, ramy legislacyjne, finansowe i organizacyjne prowadzące do usunięcia wyrobów azbestowych oraz usprawniające monitoring realizowanych zadań. Dokumentem wspomagającym, który określa działania w zakresie usuwania azbestu w skali gminy jest *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*.

Przeprowadzana w ramach realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Warta (zwanego dalej *Programem*) inwentaryzacja pozwoliła dokonać dokładnego spisu występujących na terenie gminy wyrobów azbestowych, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym. Pozyskanie powyższych informacji umożliwiło opracowanie harmonogramu bezpiecznego usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych. *Program* ukazuje również sposoby finansowania tych zadań i przyczynia się do wzrostu świadomości społecznej w zakresie niebezpieczeństwa jakie niesie ze sobą niewłaściwe postępowanie z wyrobami azbestowymi.

Program został sporządzony na zlecenie Miasta i Gminy Warta. Stanowi on element realizowanego harmonogramu w zakresie stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu kraju zapisanego w POKzA na poziomie lokalnym. Do jego zredagowania wykorzystano wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wykonanej na terenie gminy w 2013 r.

Zainteresowanie poziomami stężenia włókien azbestu w powietrzu wynika z faktu, że narażenie zdrowotne na pył azbestu, jest czynnikiem wywołującym m.in. azbestozę, raka płuc czy międzybłoniaki. W problematyce zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu jest wskazanie na różnice dotyczące typu włókien. Cechy takie jak typ włókien, ich długość, a także wielkość stężenia występującego w narażeniu środowiskowym i zawodowym mają bardzo duży wpływ na aktywność biologiczną pyłu oraz właściwości rakotwórcze.

2. Cel i zadania programu

Program usuwania azbestu jest rozwinięciem i uszczegółowieniem realizacji wcześniej uchwalonych programów ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Podstawowym celem sporządzenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Warta na lata 2013-2032” jest oczyszczenie jej terenu z azbestu, poprzez przedstawienie harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest. W szerokiej perspektywie będzie to skutkowało wyeliminowaniem negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska na terenie gminy.

Program zakłada realizację zadań, do których należą:

1. inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest określająca ich rzeczywistą ilość i lokalizację oraz systematyczna aktualizacja bazy danych,
2. analiza wyników inwentaryzacji oraz opracowanie harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Warta,
3. zwiększenie tempa prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest
  - z budynków użyteczności publicznej, np. szkół, jednostek straży pożarnej, a także innych nieruchomości należących do gminy,
  - z zabudowań domowych i gospodarskich oraz z terenów nieruchomości osób prywatnych poprzez merytoryczne i finansowe wsparcie mieszkańców w tym zakresie,
4. zorganizowanie demontażu i wywiezienia materiałów zawierających azbest z terenu miasta gminy na odpowiednie składowisko odpadów,
5. edukacja lokalnej społeczności w zakresie szkodliwego wpływu azbestu na stan zdrowia ludzkiego oraz wytycznych obowiązujących podczas bezpiecznego postępowania, usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest poprzez przeprowadzenie szkoleń,
6. finansowanie *Programu* poprzez:
  - przeznaczenie środków z budżetu miasta i gminy,
  - pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych (m.in. z WFOŚiGW, NFOŚiGW, Ministerstwa Gospodarki, banków - np. BOŚ, Regionalnego Programu

Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego lub Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich)

7. prowadzenie monitoringu bieżącej realizacji *Programu* oraz okresowe sprawozdanie z jego realizacji władzom samorządu terytorialnego i mieszkańcom,
8. aktualizowanie oraz weryfikowanie *Programu*.

3. Charakterystyka azbestu

Azbest to handlowa nazwa występujących w naturze, włóknistych minerałów krzemianowych, powstałych na drodze procesów metamorficznych. Charakterystyczną cechą morfologiczną minerałów azbestowych jest równoległa budowa ich włókien. Zależnie od tego z jakim metalem krzemiany tworzą związek, wyróżnia się kilka typów azbestu różniących się budową i długością włókien oraz szkodliwością dla zdrowia organizmów zwierzęcych:

- serpentynyty, do których należą: antygoryt, lizardyt i chryzotyl – azbest o najdłuższych włóknach i najszerszym zastosowaniu,
- amfibole, w skład tej grupy wchodzi szereg minerałów, a ich główne formy włókniste to: amozyt, krokidolit, azbest termolitowy, antofylitowy i aktynolitowy.

Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest przeprowadzana jest na podstawie trzech kryteriów:

- zawartości azbestu w wyrobie,
- rodzaju stosowanego spoiwa,
- gęstości objętościowej wyrobu.

Wyroby zawierające azbest dzielimy na dwie klasy:

KLASA I: wyroby o gęstości objętościowej niższej niż 1000 kg/m^3 , definiowane jako „miękkie”, zawierające od 20% do nawet 100% azbestu. Za sprawą ich podatności na uszkodzenia mechaniczne, uwalniają one duże ilości włókien azbestowych do otoczenia. Stosowane są w wyrobach tekstylnych w celach

ochronnych oraz jako szczeliwa plecione, koce gaśnicze, tektury uszczelkowe oraz m.in. w sprzęcie AGD, płytki PCV oraz materiały i wykładziny cierne.

KLASA II: wyroby o gęstości objętościowej przekraczającej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde”, zawierające mniej niż 20% azbestu. Włókna są w nich wzajemnie silnie związane, co skutkuje nieznaczną emisją do otoczenia w przypadku ich mechanicznego uszkodzenia. Zagrożenie dla ludzi i środowiska stwarza obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów, etc.) oraz niszczenie spowodowane zrzucaniem z wysokości w trakcie prac remontowych. W Polsce najczęściej stosowanymi wyrobami tej klasy są płyty azbestowo-cementowe faliste i płyty azbestowo-cementowe typu „karo” wykorzystywane jako pokrycia dachowe oraz płyty płaskie stosowane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. Rzadziej spotykane były rury azbestowo-cementowe stosowane w instalacjach kanalizacyjnych i wodociągowych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypane.

Na dużą popularność azbestu wpłynęły jego właściwości chemiczne i fizyczne, tj.:

- odporność na wysokie temperatury (temperatura topnienia chryzotyłu wynosi 1500-1550°C, amfiboli 930-1150°C),
- odporność na działanie kwasów, zasad, chemikaliów oraz wody morskiej,
- niskie przewodnictwo cieplne i elektryczne,
- duża wytrzymałość mechaniczna,
- możliwość przędzenia włókien,
- dobre właściwości sorpcyjne,
- łatwość łączenia się z innymi materiałami (cement, tworzywa sztuczne).

Azbest znalazł zastosowanie jako kluczowy składnik bardzo wielu produktów w budownictwie, transporcie, energetyce i przemyśle chemicznym.

Azbest w Polsce stosowany był w produkcji szeregu wyrobów, z wielu branż:

- budownictwo:
  - eternit, czyli płyty faliste azbestowo – cementowe o zawartości 10-13% azbestu,
  - płyty prasowane – płaskie,
  - płyty „karo” - dachowe pokrycia lub elewacje,
  - rury azbestowo – cementowe wysokociśnieniowe (krokidolit) i kanalizacyjne,
  - kształtki azbestowo – cementowe,
  - elementy wielkowymiarowe (płyty azbestowo – cementowe płaskie), stosowane w budownictwie ogólnym i przemysłowym;
- energetyka:
  - kominy o dużej wysokości (dylatacje wypełnione sznurem azbestowym),
  - chłodnie kominowe (płyty azbestowo – cementowe),
  - chłodnie wentylatorowe (w obudowie wewnętrznej),
  - rury odprowadzające parę itp.;
- transport:
  - termoizolacja oraz izolacja elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach,
  - termoizolacja silników pojazdów mechanicznych;
- przemysł chemiczny:
  - przepony stosowane w elektrolitycznej produkcji chloru.

Wśród wyrobów azbestowo-cementowych dominowały ilościowo (około 90%) pokrycia dachowe faliste; w mniejszej ilości (około 10%) stosowane były płaskie płyty azbestowo-cementowe prasowane, tzw. „karo” (romboidalne); fotografie obu wyrobów przedstawia **rysunek 1**. Na elewacjach stosowano przede wszystkim płyty płaskie.

Rys. 1. Najpopularniejsze w Polsce wyroby azbestowo – cementowe: płyty faliste oraz romboidalne (źródło: materiały własne)

W czasie trwania remontów, modernizacji czy po prostu zużycia wyroby azbestowe są usuwane i stają się odpadem niebezpiecznym. Odpady azbestowe pochodzą głównie z wymiany płyt na dachach i elewacjach, likwidacje azbestowo-cementowych kształtek z kanałów wentylacyjnych i dymowych w najróżniejszych rodzajach budynków, oraz prace remontowe lub modernizacje wymienników ciepła itd.

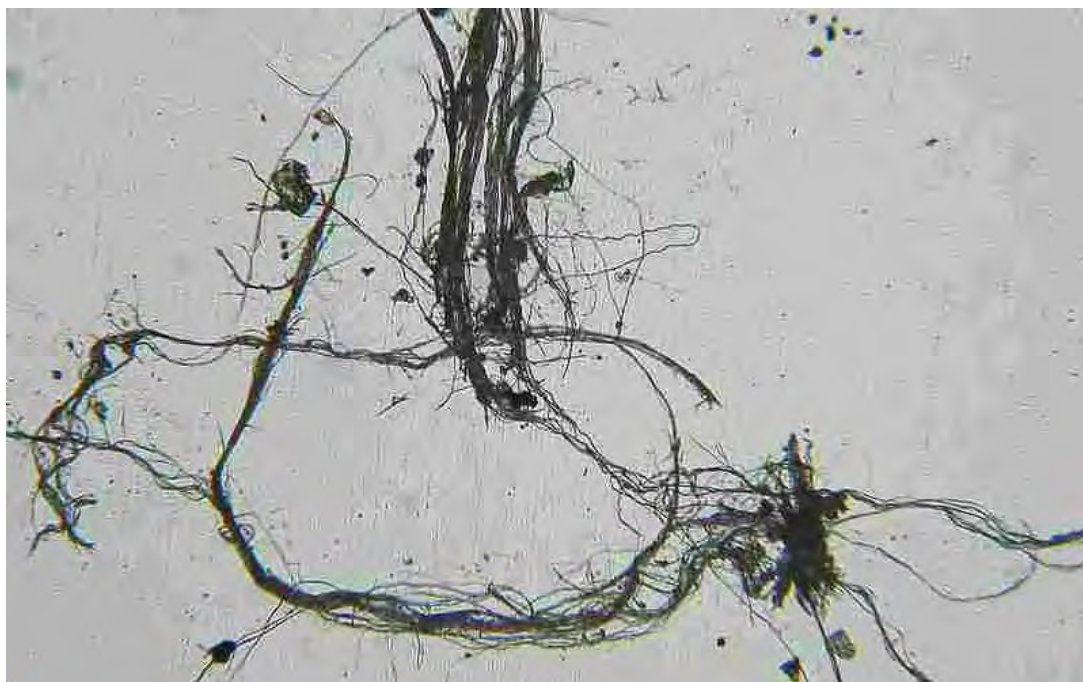
4. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego wywołane przez azbest związane jest z długotrwałą ekspozycją na pył azbestowy, który odkładając się w płucach powoduje schorzenia, do których należą:

- rak płuca,
- pylica azbestowa (azbestoza),
- łagodne zmiany opłucnej,
- przewlekłe zapalenie oskrzeli,
- międzybłoniak opłucnej i otrzewnej.

Wielkość i gęstość ziaren decyduje bezpośrednio o szybkości osiadania pyłu zawieszonego w powietrzu oraz o trwałości aerozolu i o masie substancji wprowadzanej do płuc. Szkodliwość poszczególnych włókien zależy jest od ich wielkości:

- **cząstki respirabilne** (najgroźniejsze), są to włókna o długości 1 do 10 μm i średnicy do 0,1 μm , które wbijają się w płuca. Najłatwiej przenoszone są włókna cienkie o średnicy poniżej 3 μm . Odkładają się one w końcowych odcinkach dróg oddechowych, podczas, gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnej części układu oddechowego. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy mają tendencję do zatrzymywania się wyżej niż igłowate włókna azbestów amfibolowych, z łatwością przenikające do obrzeży płuc. Na **rysunku 2.** przedstawiono włókna azbestu w eternicie widoczne pod mikroskopem optycznym.
- **Włókna o większych i najmniejszych rozmiarach** nie są szczególnie szkodliwe - większe ($>7\mu\text{m}$), osiadające w górnych drogach oddechowych zostają usunięte przez rzęski (podczas kaszlu lub kichania).

Rys. 2. Włókna azbestu zawarte w eternicie: widok pod mikroskopem optycznym w świetle przechodzącym

Do głównych przyczyn uwalniania włókien z wyrobów azbestowych należą:

- **Korozja wyrobów zawierających azbest** – następuje po osiągnięciu przez nie wieku technologicznego. W przypadku najczęściej stosowanych płyt eternitowych (zawierających od 9-5 – 12% azbestu) samoistne pylenie włókien ma miejsce po około 30 latach użytkowania. Emisja włókien może być zwiększona lub występować wcześniej w przypadku płyt połamanych lub popękanych, a także na skutek korozji biologicznej powodowanej obecnością mchów i glonów. Korozję wyrobów azbestowych można opóźnić impregnując je środkami penetrującymi wiążącymi włókna i szczelnie pokrywającymi powierzchnię płyt.
- **Uszkodzenia wyrobów zawierających azbest** (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) – powodowane jest głównie w wyniku niewłaściwego bądź nieumiejętnego użytkowania, nieprawidłowego demontażu lub przez czynniki atmosferyczne, takie jak wiatr, grad itp. Wykonując jakiegokolwiek prace związane z wyrobami zawierającymi azbest należy w jak największym stopniu obniżyć emisję pylenia włókien na przykład poprzez:
  - nawilżanie wyrobów przed oraz w trakcie prac (demontażu, cięcia, wiercenia)
  - posługiwanie się narzędziami ręcznymi zapatrzonymi w specjalnie wyprofilowane, wolnoobrotowe ostrza i mechanizm do odsysania pyłu
  - nie stosowanie narzędzi elektrycznych, typu piła, wiertarka, gdyż wyzwalają znaczną emisję pyłu.Prace wykonywać powinni odpowiednio przeszkoleni pracownicy z zachowaniem największej dokładności.
- **Nieprawidłowe obchodzenie się z usuniętymi wyrobami zawierającymi azbest** (odpadami azbestowymi) – transport i składowanie odpadów azbestowych powinno być wykonywane i nadzorowane przez przeszkolonych i wykwalifikowanych pracowników. Niestety nadal spotyka się przypadki nieprawidłowego transportu i wyrzucania materiałów zawierających azbest w niedozwolonych miejscach, np. w lasach tworząc tzw. dzikie wysypiska śmieci, podczas gdy powinny one trafić

na składowisko odpadów azbestowych i zostać zabezpieczone przed pyleniem włókien.

Od 2005 roku, zgodnie z przepisami Kodeksu Karnego, za stosowanie powyższych praktyk przewidziane są sankcje karne w postaci grzywny i kary pozbawienia wolności do lat 3.

- **Emisja z eksploatowanych wyrobów zawierających azbest** (np. wykładziny cierne w przemyśle samochodowym) – w 1997 roku na terenie Polski wprowadzono zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest, jednak mimo to nadal zdarza się, że w niektórych gałęziach przemysłu używa się starych urządzeń i części zawierających azbest (np. klocki hamulcowe w starych samochodach).

Włókna azbestowe charakteryzuje duża **odporność biochemiczna**; nie ulegają one w płucach znaczącym zmianom, np. rozpuszczeniu. Na skutek wieloletniego zalegania w płucach i oddziaływania na ich komórki, wywołują powstawanie nowotworów. Według badań epidemiologicznych na powstawanie raka płuc mają wpływ wszystkie typy azbestu, jednak najgroźniejszym jest azbest niebieski (krokidolit) zawierający około 16% włókien respirabilnych. Ryzyko zwiększonego osiadania cząstek azbestu w płucach zwiększa się przy osłabionej wydolności dróg oddechowych, np. w stanach chorobowych, na skutek palenia papierosów oraz w trakcie oddychania suchym powietrzem, gdyż niska wilgotność sprzyja wysychaniu błon śluzowych. Do innych skutków ubocznych wywołanych długotrwałą ekspozycją na azbest należą zgrubienie końcówek palców, czy odbarwienie skóry i błon śluzowych, a także powstawanie zmian nowotworowych w obrębie innych narządów poza układem oddechowym. Należy mieć na uwadze, że choroby wywołane wdychaniem włókien azbestowych rozwijają się po około 20-30 latach ekspozycji na azbest, są więc szczególnie groźne dla dzieci i młodzieży dorastającej w środowisku zanieczyszczonym azbestem.

Przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie badania nie dostarczyły dowodów zwiększonego ryzyka występowania nowotworów związanych ze spożywaniem pokarmów i wody zanieczyszczonej azbestem. **Tak więc azbest jest nieszkodliwy, o ile jest on izolowany od atmosfery.** Azbest znajdujący się w płytach dachowych i elewacyjnych nie stanowi zagrożenia dopóki płyty są w dobrym stanie i nie dochodzi do uwalniania pojedynczych włókien. Niebezpieczeństwo stwarzają stare wyroby azbestowe, gdyż po 20-30

latach dochodzi do ich korozji oraz wyroby poddane obróbce, np. wierceni, cięciu, kruszeniu itp.

Jak już wspomniano, cechą szczególną azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia, powodując po wielu (czasem kilkudziesięciu) latach zmiany chorobowe. Pojawianie się patologii będących następstwem ekspozycji na pył azbestu jest zależne od rodzaju ekspozycji. W związku z narażeniem na pył azbestu wyróżnia się trzy rodzaje ekspozycji:

- **zawodową** (związana z pracą w warunkach narażenia na pył azbestu),
- **parazawodową** (dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów),
- **środowiskową** (populacji generalnej), związaną z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Każdy rodzaj ekspozycji ma charakterystyczne dla siebie cechy, tj. wielkość stężeń włókien, rozmiar włókien, długość trwania narażenia. Każdy z tych rodzajów ma w związku z tym specyficzne dla siebie skutki (m.in. stopień ryzyka wystąpienia określonych nowotworów złośliwych).

Najbardziej niebezpieczny pod względem zdrowotnym jest **azbest niebieski (krocidolit)** zawierający około 16 % włókien respirabilnych. Zwiększenie osiadania pyłów w płucach zachodzi w stanach chorobowych dróg oddechowych, a także przy oddychaniu suchym powietrzem, gdyż niska wilgotność sprzyja wysychaniu błon śluzowych. Również palenie tytoniu zwiększa niebezpieczeństwo zachorowania u osób narażonych na działanie pyłów azbestowych.

5. Uwarunkowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Problematyka dotycząca wyrobów azbestowych w polskich przepisach prawnych pojawia się na dwóch podstawowych płaszczyznach:

- przepisy dotyczące samych wyrobów zawierających azbest, ich prawidłowego i bezpiecznego użytkowania,
- przepisy dotyczące odpadów azbestowych, ich właściwej klasyfikacji i właściwego gospodarowania tymi odpadami.

Poniżej znajduje się omówienie najważniejszych ustaw i rozporządzeń odnoszących się do problematyki azbestowej. Pełny wykaz krajowych i unijnych aktów prawnych dotyczących problematyki azbestu i wyrobów zawierających azbest zestawiono w **Załączniku 1**.

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)

Głównym założeniem Ustawy jest wyeliminowanie z powszechnego użycia wyrobów azbestowych i zawierających azbest na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z czym zakazano wprowadzania ww. wyrobów na teren kraju, ich produkcji i obrotu. Wskazano jednoznaczny termin dopuszczonego użytkowania azbestu i wyrobów zawierających azbest w istniejących instalacjach lub urządzeniach do dnia 31 grudnia 2032 r.

Ustawa również w szerokim ujęciu opisuje uprawnienia (gł. opieki zdrowotnej) przysługujące pracownikom pracującym podczas produkcji azbestu oraz obecnie przy ich utylizacji, nakładając jednocześnie obowiązki na pracodawców w zakresie przeszkolenia i zapewnienia bezpiecznych warunków pracy pracownikom.

Ustawa określa także główne założenia rozporządzeń regulujących bezpieczne użytkowanie, usuwanie, transport i oznakowanie wyrobów zawierających azbest.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 21)

W ustawie określono zasady postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska. Przedstawiono zasady dotyczące powstawania odpadów, ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz odzysku, utylizacji i magazynowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, np. zawierających azbest. Opisane obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów niebezpiecznych jasno precyzują sposób postępowania z odpadami azbestowymi. Unormowaniu prawnemu podlega całokształt spraw administracyjnych odnoszących się do postępowania z wyrobami azbestowymi i zawierającymi azbest, tj. zbieranie, transport, unieszkodliwianie, w tym magazynowanie. Szczegółowej regulacji w zakresie wymagań technicznych i organizacyjnych podlegają również składowiska odpadów zawierających azbest.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)

W Rozporządzeniu określono szczegółowo obowiązki spoczywające na wykonawcach prac w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, bezpieczne sposoby wykonania ww. czynności oraz właściwe przygotowanie i przeprowadzenie transportu odpadów azbestowych i zawierających azbest na wyznaczone w tym celu składowisko odpadów. Rozporządzenie precyzuje również kwestie administracyjne związane ze zgłoszeniem planowanych prac usuwania azbestu przez właściciela nieruchomości i wykonawcę robót właściwym organom.

Rozporządzenie nakłada obowiązek na właścicieli, użytkowników wieczystych oraz zarządców nieruchomości i każdego miejsca, obiektu, instalacji przemysłowej, czy urządzenia budowlanego zawierającego azbest przeprowadzania kontroli ich stanu. Częstotliwość kontroli określa się indywidualnie dla każdego wyrobu na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przedstawionej w Załączniku nr 1 do rozporządzenia (w Programie – **Załącznik 3.**).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

W rozporządzeniu określono zasady wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, używania i oczyszczania urządzeń oraz instalacji, w których są aktualnie lub były stosowane wyroby zawierające azbest. Nakłada również na właścicieli i zarządców nieruchomości obowiązek inwentaryzowania w wyznaczony sposób (Załącznik nr 2 do Rozporządzenia) wyrobów zawierających azbest znajdujących się w ich posiadaniu i przekazania opracowanych informacji na ten temat wójtowi gminy lub burmistrzowi miasta. Wyroby zawierające azbest, takie jak instalacje, urządzenia, użytkowane bez zabezpieczenia drogi oraz wyłączone z użytkowania, pozostawione w ziemi rury azbestowo-cementowe podlegają konieczności oznakowania.

W ww. rozporządzeniu jednoznacznie wskazano, że końcowym terminem użytkowania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest 31 grudnia 2032 r.

6. Zasady bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

6.1. Obowiązki właścicieli nieruchomości, na których znajduje się azbest

Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest, począwszy od ich eksploatacji poprzez ich usuwanie aż po transport i składowanie jest jednym z najważniejszych obowiązków, które musi spełniać zajmujący się demontażem wyrobów azbestowych. Mimo, iż w Polsce obowiązują przepisy prawne, wymuszające bezpieczne postępowanie, to znajomość prawa często jest nikła. Choć często istnieje zbyt wielka obawa przed azbestem, częściej zdarza się, że zagrożenie z jego strony nie jest traktowane poważnie; płyty azbestowo-cementowe użytkowane i usuwane są w sposób niewłaściwy, co stwarza realne ryzyko emisji włókien azbestu, również tych respirabilnych.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) nakłada na właścicieli, użytkowników wieczystych lub zarządców nieruchomości, obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, obowiązek przeprowadzania kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzenia oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia (**Załącznik 2.** do Programu).

Do obowiązków i zasad postępowania użytkujących nieruchomości, na których znajdują się wyroby zawierające azbest należą:

1. Kontrola stanu wyrobów zawierających azbest przez właściciela nieruchomości (art. 4 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest) - wykonanie oceny stopnia pilności na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające

azbest. Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przeprowadza się zgodnie z harmonogramem z poprzedniej oceny stopnia pilności,

2. *Coroczne sporządzenie informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta (osoby fizyczne), oraz dla marszałka (osoby prawne) - (art. 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest),*
3. *Oznakowanie pomieszczeń, w których znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest (rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest),*
4. *Zabezpieczenie przestrzeni, w której znajdują się wyroby zawierające azbest, pokrycie powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką (art. 5. rozporządzenia w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest).*

Wszystkie wyroby i opakowania zawierające azbest powinny być oznakowane zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 r. nr 71, poz. 649 zm. Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089) (Rysunek 3.).

Ponadto, na mocy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8, poz. 31) instalacje i urządzenia zawierające azbest, a także niezabezpieczone drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny zostać oznakowane. Oznakowanie umieszcza się bezpośrednio na instalacjach i urządzeniach lub w widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu, w którym się one znajdują.

Rys. 3. Wzór oznakowania dla wyrobów zawierających azbest lub opakowań zawierających azbest

W załączniku nr 1 do wyżej wymienionego rozporządzenia znajduje się również wzór oznakowania instalacji i urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych i dróg. Wzór ten swoją treścią oraz formą graficzną odpowiada przedstawionemu na **rysunku 3**.

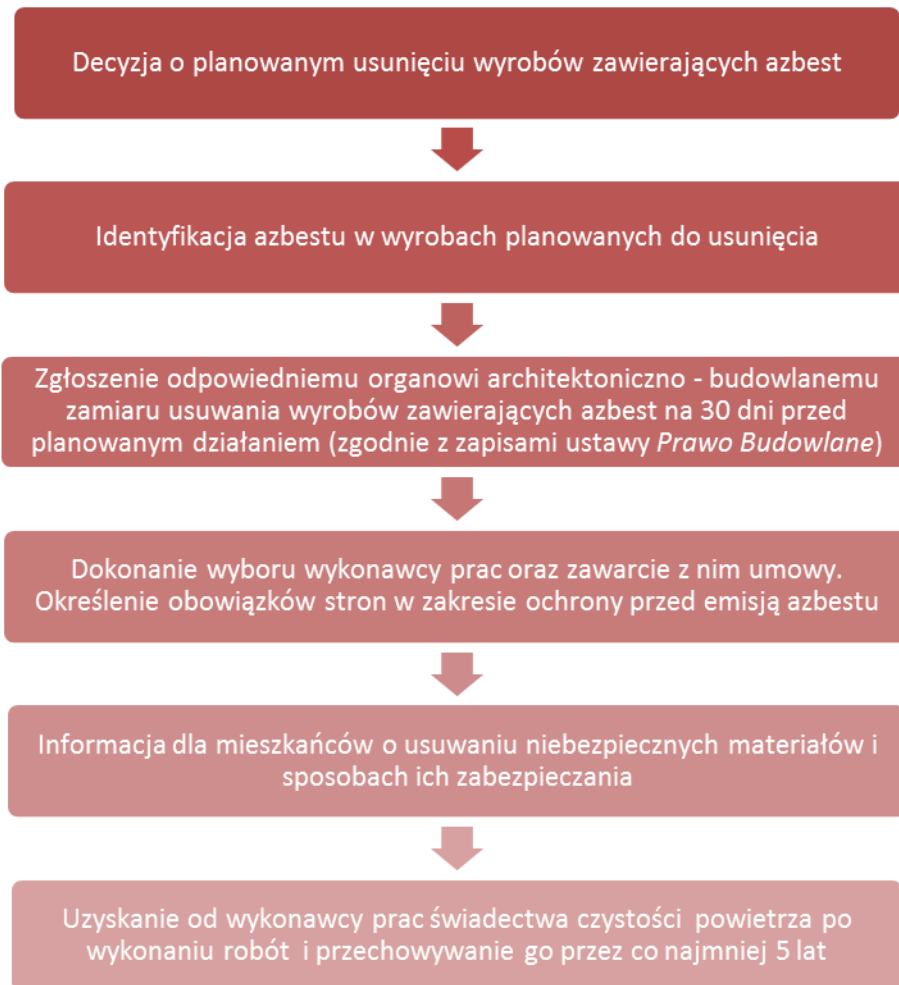
Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. *o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest*, niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, podlegają oznakowaniu na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą zgodnie z załącznikiem nr 2 do powyższego rozporządzenia (**rysunek 4**).

Rys. 4. Wzór oznakowania dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest

Działania na rzecz usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest (m.in. z budynków, instalacji i budowli przemysłowych) trwają w Polsce od długiego czasu. Do usunięcia kwalifikują się wyroby, które podczas kontroli zostały zakwalifikowane do wymiany. Podstawą bezpiecznego postępowania z materiałami zawierającymi azbest jest minimalizacja - a najlepiej - eliminacja ryzyka emisji włókien azbestu do otoczenia.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest przez właściciela posesji musi zostać poprzedzone zgłoszeniem planowanych prac budowlanych odpowiedniemu organowi architektoniczno-budowlanemu, zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.). Jeśli w terminie 30-dni organ ten nie zgłosi sprzeciwu, właściciel (poprzez uprawnionego wykonawcę) może przystąpić do dalszych czynności. Schemat postępowania związanego z usuwaniem wyrobów azbestowych z posesji ujęty został na **rysunku 5**.

Rys. 5. Obowiązki właściciela przed rozpoczęciem prac związanych z usunięciem azbestu (opracowanie: materiały własne)

6.2. Zasady bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązki firm usuwających wyroby zawierające azbest

Przed przystąpieniem do prac wykonawca zobowiązany jest zgłosić ten fakt powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy. Zgłoszenie powinno zawierać:

- rodzaj i nazwa wyrobów,
- termin rozpoczęcia i zakończenia prac,
- adres obiektu zawierającego azbest,
- kopię aktualnej oceny wyrobów zawierających azbest,
- określenie liczby pracowników,
- obowiązanie wykonawcy prac do przedłożenia nowego zgłoszenia w przypadku zmiany warunków prowadzenia robót.

Harmonogram postępowania dla firmy usuwającej azbest przed podjęciem prac polegających na demontażu azbestu zaczyna się od przyjęcia zlecenia (tzn. zawarcia umowy na wykonanie prac usuwania azbestu). Następnie określa się stan środowiska przed przystąpieniem do prac w celu opracowywania planu prac. Jednocześnie opracowywany jest plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia „BIOZ”. Do zadań firmy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w *sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów*, należy również przeszkolenie i skompletowanie środków ochrony pracowników, przygotowanie rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu oraz organizacja zaplecza socjalnego i bhp.

Przed rozpoczęciem demontażu płyt azbestowo – cementowych konieczne jest ich zwilżanie wodą. Wyroby należy usuwać w całości, unikając ich łamania i przy zachowaniu pracy ręcznej, odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

Należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczną odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem- krokidolitem”.

Przy pracach przy elewacjach powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczenia po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają poniższe wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro). Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest odbywa się przy zastosowaniu przepisów o przewozie towarów niebezpiecznych. Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, dla których przepisy o transporcie towarów niebezpiecznych nie ustalają szczególnych warunków przewozowych, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez (Zgodnie z.§ 10 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm):

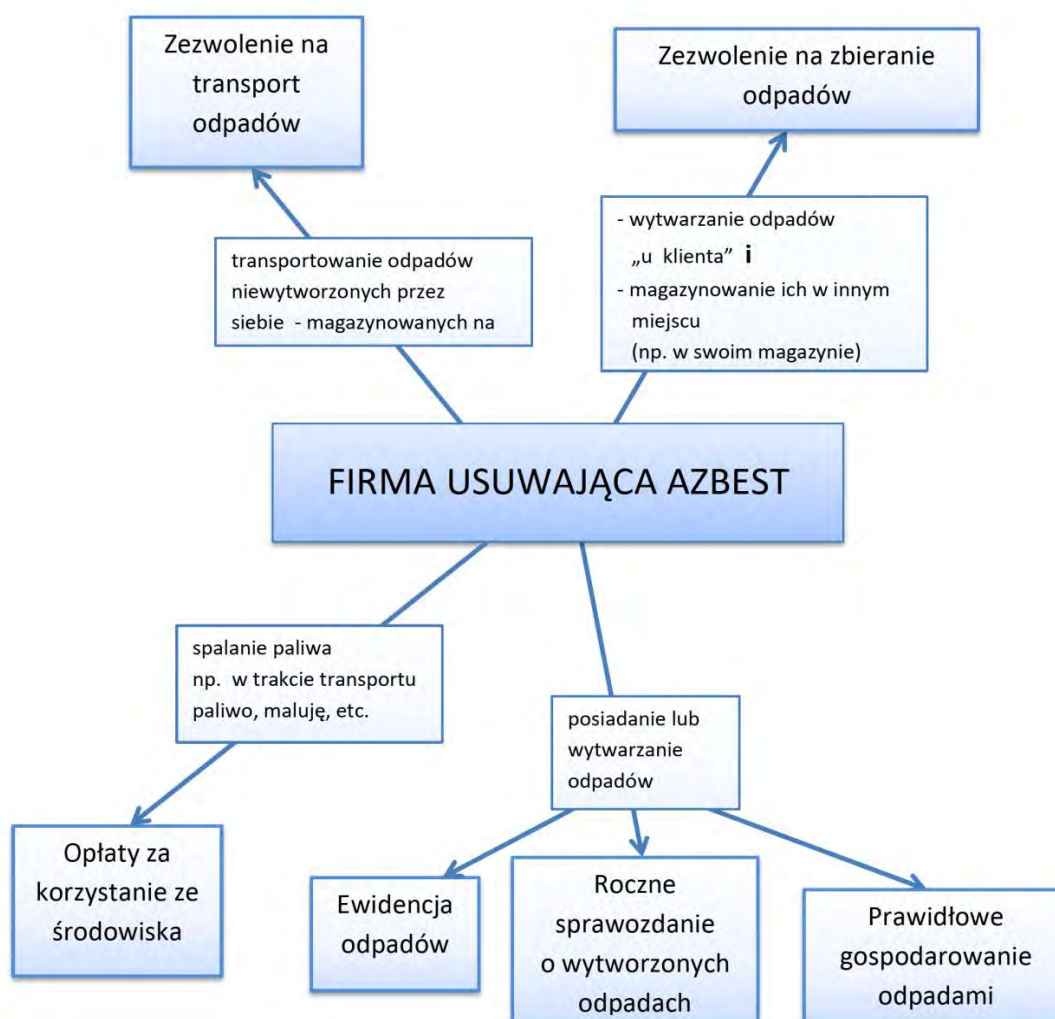
- szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1000 kg/m³,
- zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³,
- szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³ w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie,
- utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów zawierających azbest w trakcie ich przygotowywania do transportu,
- oznakowanie opakowań zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
- magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Środek transportu powinien być oczyszczony z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu, a ładunek odpadów zawierających azbest powinien być tak umocowany, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu. Usuwane odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (Zgodnie z.§ 10 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów

i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm)).

Niewłaściwie zabezpieczenie podczas prac polegających na usuwaniu płyt azbestowo-cementowych np. z dachów lub elewacji stanowi często większe zagrożenie uwalniania włókien azbestowych do otoczenia, niż pozostawienie tych wyrobów gdy są w dobrym stanie technicznym, bądź ich zabezpieczenie przez odpowiednie malowanie.

Poza wymaganiami opisanymi wcześniej, firma zajmująca się demontażem, transportem i unieszkodliwianiem azbestu musi również spełniać wymagania wynikające z aktów prawnych dotyczących prawa ochrony środowiska oraz odpadów (**rysunek 6**).

Rys. 6. Obowiązki firm usuwających azbest w zakresie gospodarowania odpadami

Firma może transportować bez zezwolenia na transport odpadów jedynie wytworzone przez siebie odpady (art. 51 ust. 2 pkt 4 w powiązaniu z art. 232 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*). W przypadku transportu odpadów niewytworzonych przez siebie, firma serwisowa zobowiązana jest do uzyskania zezwolenia na transport odpadów u starosty właściwego ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania transportującego odpady (art. 28 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach*). Zezwolenia na transport obowiązują maksymalnie do 36 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach, tj. do 23 stycznia 2016 roku (do tego czasu zezwolenia wydawane są na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach*), do czasu utworzenia rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*. Za transportowanie odpadów niezgodnie z przepisami grozi kara aresztu lub grzywny (art. 24 ust. 1, art. 24 ust. 4, art. 174 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*).

Zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*, posiadacz odpadów jest obowiązany do prowadzenia na bieżąco ich ilościowej i jakościowej ewidencji, zgodnie z katalogiem odpadów zawartym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. *w sprawie katalogu odpadów*. Obowiązkiem jest prowadzenie ewidencji przyjmowanych i przetwarzanych oraz zbieranych odpadów. Odpady podlegają ewidencji ilościowej i jakościowej – rodzaj występującego tam azbestu, bądź azbestów musi być określony co do jego odmiany mineralnej i co do ilości tych odpadów (najczęściej, przed przystąpieniem do prac jest to szacunek ilościowy).

Firma zobowiązana jest również do przekazania wytworzonych odpadów do uprawnionego do tego odbiorcy, posiadającego odpowiednią decyzję w zakresie gospodarki odpadami – zezwolenie na zbieranie odpadów lub/i zezwolenie na przetwarzanie odpadów. Zlecenie gospodarowania podmiotowi, który nie uzyskał wymaganych decyzji lub wpisu do rejestru grozi karą aresztu lub grzywny (Art. 27 ust. 2, art. 175 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*). Firma musi posiadać również kopie decyzji w zakresie gospodarki odpadami podmiotów, którym przekazuje jakiegokolwiek odpady – np. kopia pozwolenia w zakresie gospodarki odpadami każdego podmiotu, który znalazł się na posiadanych przez Firmę serwisową kartach przekazania odpadów za dany rok musi być dostępna w dokumentacji Firmy (art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*).

Ponadto, firma zajmująca się demontażem eternitu musi spełniać inne warunki, wynikające m.in. z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym*, ustawy

z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia. 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów.

W wypadku demontażu wyrobów zawierających azbest po ich całkowitym nawilgoceniu, emisja włókien azbestu jest mała. Wilgotne odpady wyrobów azbestowo - cementowych natychmiast pakowane i odpowiednio oznaczone mogą być transportowane na odpowiednie składowisko. Dotyczy to, co należy podkreślić, wyrobów azbestowo-cementowych, w których zawartość azbestu ma poziom od około 9-12% w stosunku do cementu (w rurach od około 14% i sporadycznie do około 16%) i gdzie azbest jest związany w matrycy cementowej. Takie, odpowiednio opakowane odpady w transporcie nie traktuje się jako niebezpieczne. Tak stanowią przepisy ADR i takie jest stanowisko w tej kwestii Ministerstwa Gospodarki. Jednakże w wypadku azbestu niezwiązanego trwale w matrycy cementowej, w wyrobach o ciężarze objętościowym mniejszym niż 1000 kg/m^3 , konieczne jest przed przekazaniem odpadów zawierających azbest ich odbiorcy (do transportu i dalej na odpowiednie składowisko) trwale związanie azbestu. Trwale, to znaczy związanie cementem w odpowiednie bloki betonowe lub uformowanie bloków (płyt) po związaniu azbestu polimerami, np. lepiszczem akrylowym. Powszechną praktyką jest składowanie odpadów zawierających azbest opakowanych w foliowe worki na wydzielonych polach odpowiednich składowisk.

W zależności od rodzaju (ciężaru objętościowego) i oceny stanu technicznego takich materiałów możliwe jest ich pozostawienie bez żadnych interwencji i wyznaczenie terminu kolejnej inspekcji, zabezpieczenie ich powierzchni poprzez malowanie, lub konieczność ich usunięcia.

Lista firm z województwa łódzkiego zajmujących się tematyką związaną z azbestem, posiadających m. in. odpowiednie uprawnienia do zdejmowania wyrobów zawierających azbest z dachów na została przedstawiona w załączniku 6. Lista została opracowana na podstawie danych zawartych w Bazie Azbestowej.

7. Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. nr 112 poz. 1206) odpady zawierające azbest wpisano na listę odpadów niebezpiecznych. Do wymienionych w nim odpadów zawierających azbest z poszczególnych grup i podgrup odpadów niebezpiecznych wraz z kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01 – odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04 – odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81 – odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 10 13 09 – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
- 15 01 11 – opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11 – okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12 – zużyte urządzenia zawierające azbest
- 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Szczegółowe zasady składowania odpadów zawierających azbest określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013 nr 0, poz. 523). Odpady te mogą pochodzić z budowy, remontu, demontażu obiektów budowlanych, a także z infrastruktury drogowej. Nie mogą zawierać substancji niebezpiecznych innych niż azbest w postaci związanej czynnikiem wiążącym włókna. Składowane są w zagłębieniach terenu posiadających zabezpieczone przed osypywaniem się ściany boczne w opakowaniach, w których dostarczono je na składowisko. Każdorazową warstwę odpadów zabezpiecza się warstwą ziemi lub izolacją syntetyczną uniemożliwiającą emisję pyłów. Składowanie należy zakończyć min. 2 metry poniżej

poziomu terenu i uzupełnić ziemią do równego poziomu z otoczeniem. Na tak powstałych składowiskach zabronione jest prowadzenie wykopów, wykonywanie instalacji naziemnych i podziemnych, wznoszenie budynków oraz przeprowadzania jakichkolwiek czynności mogących doprowadzić do naruszenia struktury składowiska i emisji włókien azbestowych.

Obecnie funkcjonujące na terenie Polski składowiska nie są w stanie pomieścić całkowitej ilości wyrobów zawierających azbest znajdującej się na terenie kraju, w związku z czym niezbędne jest wybudowanie nowych kwater mogących pomieścić utylizowane odpady azbestowe.

Zgodnie z danymi Bazy Azbestowej, wyroby azbestowe z terenu Miasta i Gminy Warta, ze względu na odległość, powinny być wywożone do następujących czynnych składowisk odpadów, znajdujących się na terenie trzech województw. Najbliżej Miasta i Gminy Warta spośród czynnych składowisk jest usytuowane składowisko „Składowisko odpadów niebezpiecznych, Konin” w mieście Konin w województwie wielkopolskim w odległości 76 km od granic gminy. Nieco dalej, bo w odległości 115 km usytuowane jest składowisko ASA Eko-Radomsko Sp. z o.o., znajdujące się w miejscowości Płoszów w gminie Radomsko, w województwie łódzkim oraz oddalone o podobną ilość km: o 196 km – „Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach” w mieście Świętochłowice w województwie śląskim i o 197 km – „Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami, Rachocin” w Rachocinie w województwie mazowieckim.

Pełna charakterystyka ww. składowisk została przedstawiona w **tabelach 1–3** (opracowanych na podstawie Bazy Azbestowej).

Tab. 1. Składowisko odpadów niebezpiecznych, Konin, woj. wielkopolskie

SKŁADOWISKO	Odległość od Gminy Warta: 76 km
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	Składowisko odpadów niebezpiecznych, Konin
Ograniczenie terenowe	brak ograniczenia
Województwo	WIELKOPOLSKIE
Gmina	Konin
Miejscowość	Konin
Adres	62-510 Konin, ul. Sulańska 11
Telefon	63 249 36 24
Całkowita pojemność [m3]	125 000
Wolna pojemność [m3]	74 000
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Ceny przyjmowanych odpadów	b.d.
Godziny pracy	8:00 - 16:00
Rok zamknięcia	b.d.
Plan rozbudowy	TAK
Planowana pojemność	b.d.
Planowana data uruchomienia	b.d.
ZARZĄDCA	
Właściciel/Zarządca/Inwestor	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Adres właściciela	62-510 Konin, ul. Sulańska 11
Telefon stacjonarny	63 249 36 24
Telefon komórkowy	-
E-mail	sekretariat@utyliczacja-konin.pl
Strona www	www.utyliczacja-konin.pl

Tab. 3. ASA Eko-Radomsko Sp. z o.o., Płoszów, woj. łódzkie

SKŁADOWISKO	Odległość od Gminy Warta: 115 km
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	ASA Eko-Radomsko Sp. z o.o.
Ograniczenie terenowe	brak ograniczenia
Województwo	ŁÓDZKIE
Gmina	Radomsko
Miejscowość	Płoszów
Adres	Płoszów
Telefon	668 870 515
Całkowita pojemność [m3]	21 000
Wolna pojemność [m3]	18 000
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Ceny przyjmowanych odpadów	ceny do negocjacji
Godziny pracy	7:00-21:00
Rok zamknięcia	2019
Plan rozbudowy	NIE
Planowana pojemność	
Planowana data uruchomienia	
ZARZĄDCA	
Właściciel/Zarządca/Inwestor	ASA Eko-Radomsko Sp. z o.o.
Adres właściciela	97-500 Radomsko, ul. Narutowicza 5b
Telefon stacjonarny	44 683 25 31
Telefon komórkowy	668 870 515
E-mail	andrzej.adamski@asa-pl.pl
Strona www	www.asa-pl.pl

Tab. 4. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach, woj. śląskie

SKŁADOWISKO	Odległość od Gminy Warta: 196 km
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach
Ograniczenie terenowe	bez ograniczeń
Województwo	ŚLĄSKIE
Gmina	Świętochłowice
Miejscowość	Świętochłowice
Adres	41-603 Świętochłowice, ul. Wojska Polskiego
Telefon	600 238 618, 662 056 288
Całkowita pojemność [m3]	20 000
Wolna pojemność [m3]	19 000
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Ceny przyjmowanych odpadów	od 210 do 400 zł/Mg
Godziny pracy	7:00 -15:00 pon. - piąt.
Rok zamknięcia	2015
Plan rozbudowy	NIE
Planowana pojemność	
Planowana data uruchomienia	
ZARZĄDCA	
Właściciel/Zarządca/Inwestor	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.
Adres właściciela	41-608 Świętochłowice, ul. Łagiewnicka 76
Telefon stacjonarny	32 34 51 570
Telefon komórkowy	
E-mail	zgo@mpgk.eu
Strona www	www.mpgk.eu

8. Informacje o gminie

Warta jest gminą miejsko-wiejska o powierzchni około 253 km², należąca do powiatu sieradzkiego, położona jest około 60 km na zachód od aglomeracji łódzkiej.

Położenie

Gmina leży w zachodniej części województwa łódzkiego, w północnej części powiatu sieradzkiego. Przez gminę przepływa rzeka Warta, trzecia co do długości rzeka w Polsce, która wchodzi w skład dorzecza rzeki Odry. Gmina sąsiaduje z gminami: Pęczniew, Dobra, Goszczanów, Błaszki, Wróblew, Sieradz, Szadek, Zadzim. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 83, stanowiąca połączenie między Sieradzem a Turkiem, która krzyżuje się w miejscowości Warta z drogą wojewódzką nr 710, biegnącą z Łodzi w kierunku zachodnim.

Gminę zamieszkuje 12 980 osób. Gmina leży w sferze oddziaływania aglomeracji łódzkiej oraz miasta Sieradz.

Geologia

Gmina leży u zbiegu dwóch mezoregionów geograficznych należących do makroregionu Niziny Południowopolskiej w podprowincji Nizin Środkowopolskich. Teren gminy w części środkowej wraz z doliną rzeki Warta należy do Kotliny Sieradzkiej. Wschodnia część gminy znajduje się w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, fragment południowy – należy do Wysoczyzny Złoczewskiej, zaś niewielki obszar na zachodzie – do Wyżyny Tureckiej. Teren gminy i miasta stanowi rozległą, lekko falistą równinę morenową, z zachowanymi ostańcowymi piaszczystymi i piaszczysto-żwirowymi wzniesieniami morenowymi.

Pokrycie terenu

Znaczącą część gminy stanowią użytki rolne, które zajmują łącznie 15 845 ha (wg stanu na rok 2003). Te z kolei łączą w sobie 12 826 ha gruntów ornych, 65 ha sadów, 1 948 ha łąk oraz 1 006 ha pastwisk trwałych. 4602 ha powierzchni gminy zajmują lasy i grunty leśne.

Lasy i grunty leśne w gminie stanowią około 18,4% jej powierzchni. Rosną głównie w jej wschodniej części, na słabych piaszczystych glebach. Są one mało zróżnicowane. Występują tu głównie siedliska boru świeżego i suchego z sosną jako gatunkiem dominującym. Część obszarów leśnych w gminie ma status lasów chronionych. Kompleks leśny w rejonie Rossoszycy, Miedźno wchodzi w skład systemu ESOCH (Ekologiczny System Obszarów Chronionych), którego fragmentem jest Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący południowo-wschodni kraniec gminy.

9. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbestowych na terenie Miasta i Gminy Warta

W całej gminie zinwentaryzowano **5 102 650 kg** wyrobów azbestowych, na które składają się płyty azbestowo- cementowe dwóch rodzajów: płaskie – tzw. karo (kod wyrobu W01) – w ilości 36 807 kg, oraz faliste (kod wyrobu W02) – w ilości 5 065 843 kg.

Na 1 mieszkańca przypada **393,12 kg** tych wyrobów, a na jeden kilometr kwadratowy powierzchni gminy – **20 168,58 kg**.

W **tabeli 5.** zestawiono ilości oraz procentowy udział azbestu w postaci pokryć dachowych w poszczególnych miejscowościach gminy. Podczas prowadzonych prac inwentaryzacyjnych najwięcej wyrobów eternitowych znajdowało się w miejscowości Włyń – **268 037 kg**, (co stanowi 5,25% wszystkich wyrobów w gminie), natomiast najmniej w miejscowości Zaspy– **3 344 kg (0,07%)**.

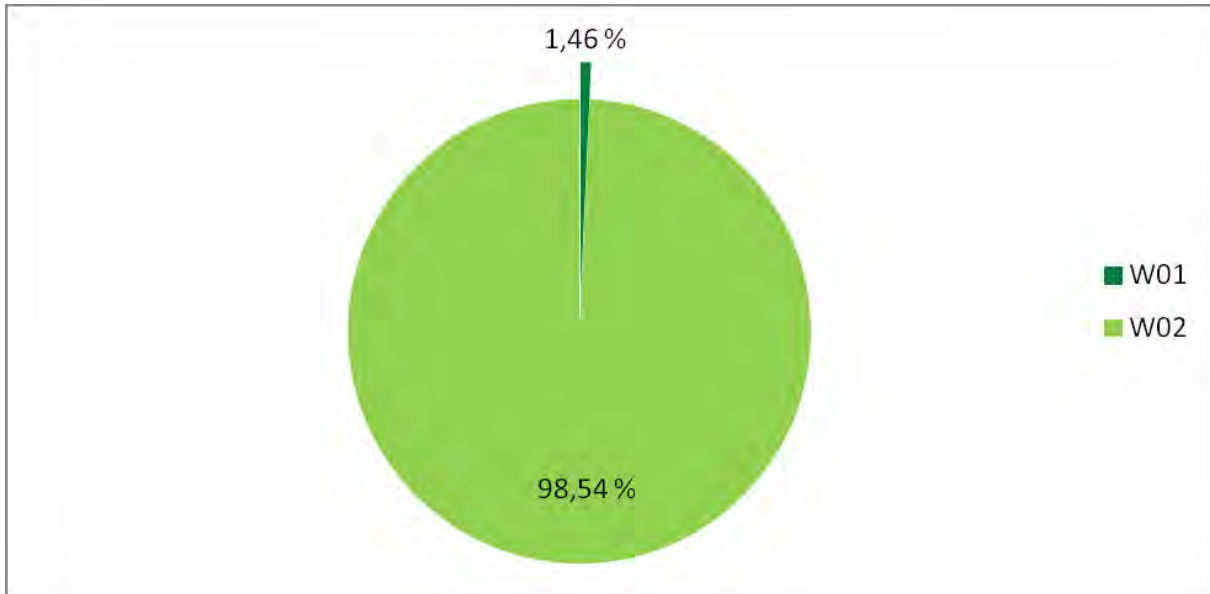
Tab. 5. Sumaryczne zestawienie masy eternitu w poszczególnych miejscowościach Miasta i Gminy Warta oraz procentowego ich udziału w sumie azbestu na jej obszarze

Miejscowość	Masa [kg]	Udział [%]
Włyń	268 037	5,25
Bartochów	245 861	4,82
Wola Miłkowska	202 708	3,97
Jakubice	201 636	3,95
Grzybki	180 829	3,54
Zagajew	174 107	3,41
Klonówek	161 150	3,16
Cielce	141 152	2,77
Głaniszew	140 987	2,76
Wola Zadąbrowska	138 160	2,71
Rossoszycza	138 039	2,71
Ustków	137 476	2,69
Łabędzie	131 252	2,57
Glinno	129 118	2,53
Warta	125 312	2,46
Kamionacz	123 497	2,42
Miedze	117 557	2,30
Małków	109 208	2,14
Rożdżały	107 910	2,11
Jeziorsko	104 653	2,05
Raszelki	102 839	2,02
Piotrowice	100 925	1,98
Gołuchy	97 031	1,90
Zadąbrowie-Wiatracyzka	96 019	1,88
Maszew	93 187	1,83
Zielęcín	90 695	1,78
Mogilno	88 023	1,73
Lasek	85 096	1,67
Raczków	83 814	1,64
Witów	80 289	1,57
Proboszczowice	78 628	1,54
Kawęczynek	75 757	1,48
Tądów Górny	74 822	1,47

Miejscowość	Masa [kg]	Udział [%]
Duszniki	74 101	1,45
Miedzno	70 741	1,39
Socha	69 388	1,36
Dzierżazna	63 914	1,25
Tomisławice	61 853	1,21
Ostrów Warcki	55 901	1,10
Krąków	49 885	0,98
Nobela	45 430	0,89
Gać Warecka	36 619	0,72
Zadąbrowie-Rudunek	36 311	0,71
Góra	35 970	0,70
Zakrzew	35 035	0,69
Józefów-Wiktorów	30 682	0,60
Borek Lipiński	29 106	0,57
Mikołajewice	28 853	0,57
Pierzchnia Góra	28 853	0,57
Czartki	27 049	0,53
Lipiny	26 191	0,51
Augustynów	24 772	0,49
Grabinka	15 048	0,29
Socha-Kolonia	12 045	0,24
Tądów Dolny	9 064	0,18
Kamionacz Poduchowny	6 721	0,13
Zaspy	3 344	0,07

Rysunek 7. obrazuje udział poszczególnych rodzajów wyrobów w całym zinwentaryzowanym azbeście. Ilościowo zdecydowanie przeważa eternit falisty (**5 065 843 kg, co stanowi ponad 98,5% całości wyrobów**), który był znacznie częściej stosowany w budownictwie niż płaski, głównie z powodu jego większej dostępności. Dodatkowym czynnikiem ograniczającym ilość wyrobu W01 jest jego mniejsza trwałość, która pociąga za sobą konieczność jego szybszej (niż w przypadku wyrobu W02) wymiany. Masa eternitu płaskiego obecnego na terenie Miasta i Gminy Warta jest równa **36 807 kg, co stanowi ponad 1,4% wszystkich wyrobów**.

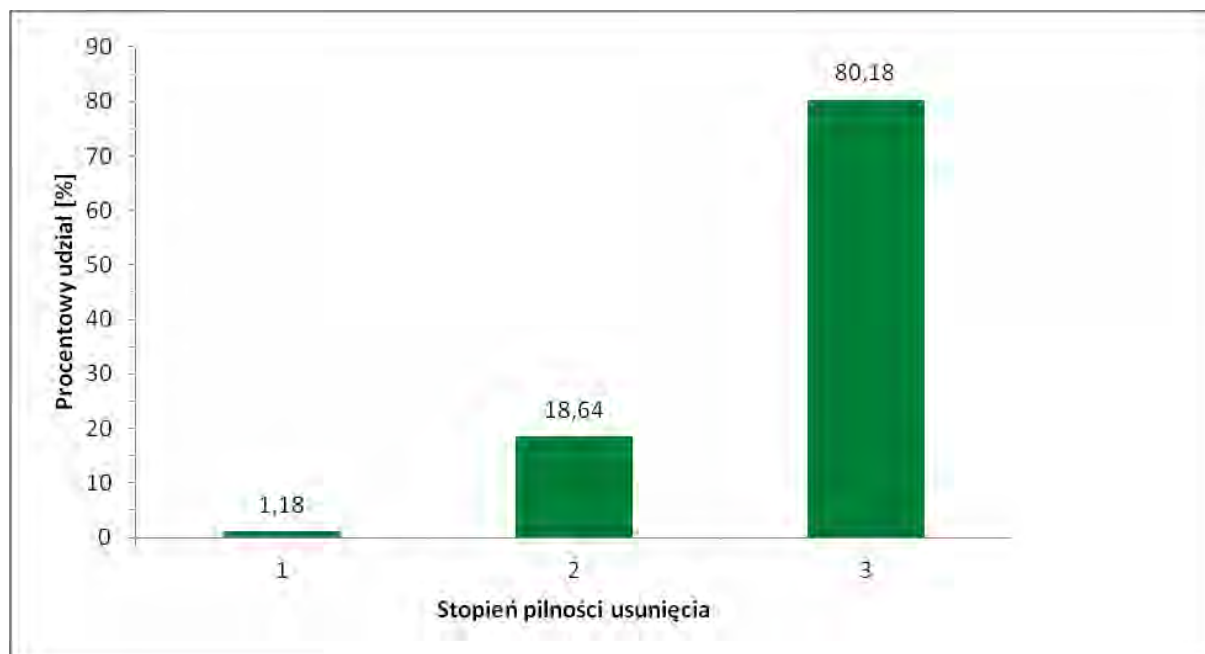
Rys. 7. Procentowy udział poszczególnych rodzajów eternitu w zinwentaryzowanym materiale; W01 – płyty płaskie, W02 – płyty faliste, W03.1. – rury i złącza azbestowo – cementowe do unieszkodliwienia

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm) wyróżniamy trzy stopnie pilności usuwania wyrobów zawierających azbest:

- **stopień I** dotyczy pokryć, które wymagają niezwłocznej naprawy lub wymiany, widoczne są pęknięcia oraz ubytki w pokryciu,
- **stopień II** oznacza występowanie drobnych ubytków w pokryciu, bez widocznych pęknięć. Należy dokonać w ciągu roku ponownej oceny pokrycia,
- **stopień III** przyznawany jest pokryciom w dobrym stanie, bez ubytków i pęknięć; ponowną kontrolę stanu pokrycia należy przeprowadzić w przeciągu 5 lat.

W Mieście i Gminie Warta dominują pokrycia dachowe o trzecim stopniu pilności. Na terenie objętym inwentaryzacją znajduje się **4 091 167 kg** pokryć azbestowych o stopniu III, co stanowi **80,18%** łącznej ilości azbestu. Udział pokryć dachowych o drugim stopniu pilności przekracza **18,64%** i jest równa **951 112 kg**, zaś eternitu o pierwszym stopniu

pilności jest ponad **1,18%** co odpowiada masie **60 371 kg**. **Rysunek 8.** przedstawia udział wyrobów azbestowych o różnych stopniach pilności usunięcia w ich łącznej ilości.

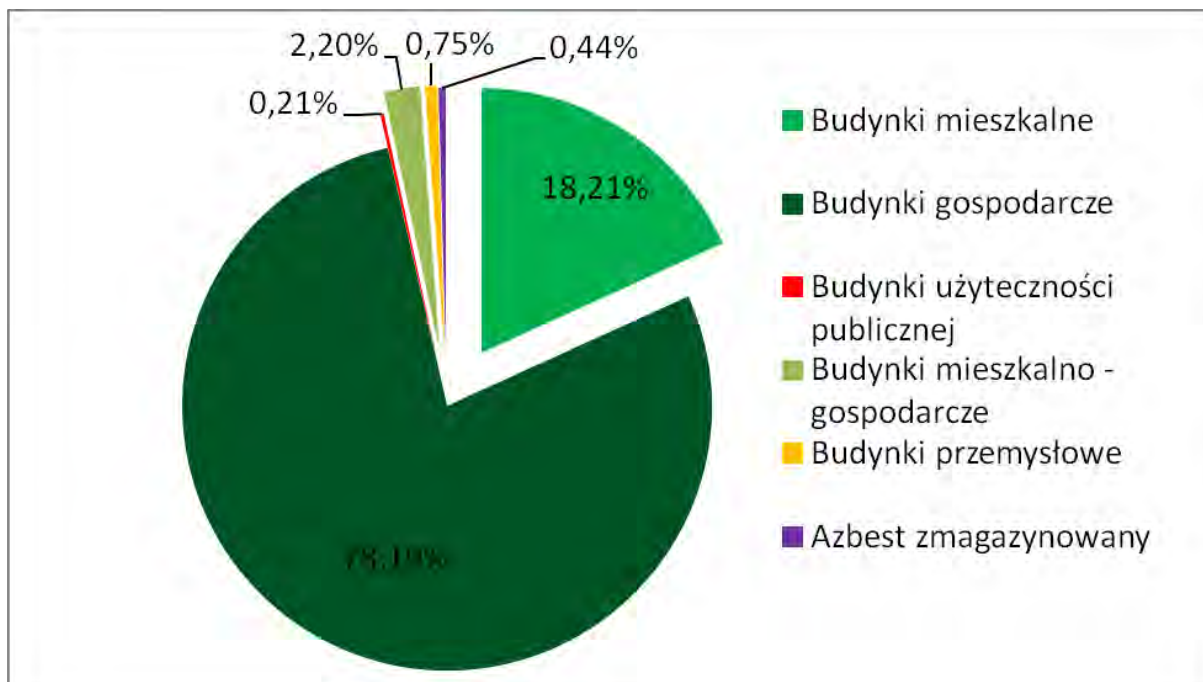
Rys. 8. Ilość eternitu ze względu na stopień pilności jego usunięcia

Ze względu na przeznaczenie budynków, na których występują pokrycia dachowe wykonane z eternitu, wyróżnia się zabudowania:

- mieszkalne (bm)
- gospodarcze (bg)
- przemysłowe (bp)
- budynki użyteczności publicznej (bup)
- budynki mieszkalno – gospodarcze (bmg)
- inne (i)
- azbest zmagazynowany na terenie działek (az)

W Mieście i Gminie Warta największy udział wśród budynków pokrytych płytami eternitowymi mają budynki gospodarcze, które stanowią ponad **78%** (**3 989 666 kg**). Na budynkach mieszkalnych znajduje się znacznie mniej eternitu – ponad **18% całości**, na budynkach mieszkalno-gospodarczych – ponad 2%, natomiast na budynkach użyteczności publicznej poniżej **1%**. Azbestu zmagazynowanego na działkach znajduje się **22 619 kg**

(niecały 1% wszystkich wyrobów). Udział eternitu ze względu na rodzaj zabudowań obrazuje ukazany jest na **rysunki 9**.

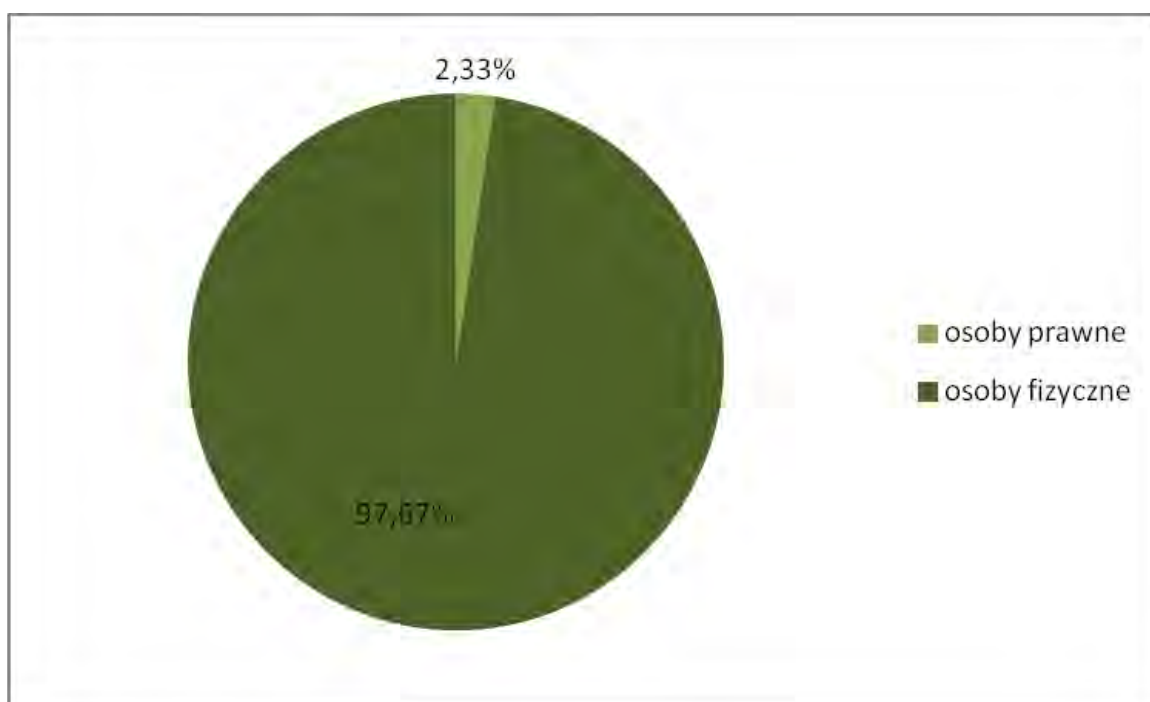

Rys. 9. Procentowy udział eternitu ze względu na rodzaj zabudowań

W **tab. 6**. zestawiono ilość wyrobów zawierających azbest w stosunku do stopnia pilności do usunięcia oraz własności – osoby prywatne i fizyczne. W Mieście i Gminie Warta głównym właścicielem wyrobów azbestowych są osoby fizyczne, które stanowią ponad 99% całości. (**Rys. 14**). Wyroby w większości zostały ocenione na trzeci stopień pilności.

Tab. 6. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podziale na osoby fizyczne oraz prawne z uwzględnieniem stopni pilności (Mg)

Stopień pilności	1	2	3	Razem
osoby prawne	1,716	7,018	110,363	119,097
osoby fizyczne	58,655	944,094	3980,804	4983,553
Razem	60,371	951,112	4091,167	5102,650

Rys. 10. Procentowy udział posiadaczy wyrobów azbestowych na terenie Miasta i Gminy Warta

W tabeli 7. zestawiono ilość wyrobów azbestowych z uwzględnieniem stopni pilności wyłącznie u osób prawnych. Wiersz „JST” oznacza budynki należące do Jednostki Samorządu Terytorialnego. Do rekordu „inne” zakwalifikowano budynki należące do pozostałych osób prawnych, np. prywatnych właścicieli sklepów i firm.

Tab. 7. Ilość wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych u osób prawnych z podziałem na stopnie pilności (Mg)

Stopień pilności	1	2	3	Razem
JST	0,00	6,36	0,00	6,36
PKP	0,00	0,00	0,00	0,00
MON	0,00	0,00	0,00	0,00
inne	1,72	0,66	110,36	112,74
Razem	1,72	7,02	110,36	119,097

W tabeli 8. porównano ilość azbestu zmagazynowanego i w postaci pokryć dachowych. Właścicielami eternitu zmagazynowanego, oraz większości eternitowych pokryć dachowych, na terenie Miasta i Gminy Warta są osoby fizyczne.

Tab. 8. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest podana w Mg w podziale na rodzaj wyrobu

Nazwa wyrobu	Osoby fizyczne	Osoby prawne *	Miasto i Gmina Warta	Razem
Azbest magazynowany	22,62	0,00	0,00	22,62
Azbest w postaci pokryć dachowych	4 960,93	112,74	6,36	5 080,03
Razem	4 983,55	112,74	6,36	5 102,65

*wyluczając wyroby należące do Miasta i Gminy Warta

10. Harmonogram usuwania azbestu

Zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest zostało w Polsce dopuszczone w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do 2032 roku.

Harmonogram realizacji Programu usuwania azbestu z terenu Miasta i Gminy Warta podzielono na 2 etapy:

I etap: lata 2014-2022,

II etap: lata 2023-2032.

Powyższy harmonogram został ujęty w kontekście zadań, które stawia realizacja *Programu*, oraz kontekście ilościowym w tabelach 9 i 10.

Tab. 9. Harmonogram realizacji Programu Usuwania Azbestu z terenu Miasta i Gminy Warta

L.p.	Zadanie	Etap I	Etap II	Jednostka odpowiedzialna
		2014-2022	2023-2032	
1	aktualizacja danych zawartych w Bazie Azbestowej	Na bieżąco, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się wyroby azbestowe		Gmina na podstawie danych od właścicieli nieruchomości
2	Akcje informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców	Na bieżąco, co 2 lata należy przeprowadzić kampanię edukacyjną w postaci ulotek/plakatów/spotkań z mieszkańcami itd.		Gmina
3	Zapewnienie środków finansowych na realizację Programu	Na bieżąco, na każdy rok należy zapewnić odpowiednią kwotę w budżecie gminy		Gmina

L.p.	Zadanie	Etap I	Etap II	Jednostka odpowiedzialna
4	Bezpieczne usuwanie zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Na bieżąco, do roku 2032 gmina powinna co roku ubiegać się o dofinansowanie usuwania azbestu ze środków WFOŚiGW (zgodnie z deklaracjami mieszkańców na dany rok)		Gmina, właściciele nieruchomości (osoby prawne oraz fizyczne) WFOŚiGW,
		Zakłada się na tym etapie usunięcie ok. 40% zinwentaryzowanych w roku 2013 wyrobów	Zakłada się na tym etapie usunięcie ok. 60% zinwentaryzowanych w roku 2013 wyrobów	
5	Bezpieczne usunięcie zinwentaryzowanego azbestu magazynowanego	x		Gmina, WFOŚiGW, właściciele nieruchomości (osoby prawne oraz fizyczne)
6	Bezpieczne usunięcie rur azbestowo-cementowych	x		Gmina, WFOŚiGW
7	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych	Monitorowanie usuwania azbestu powinno odbywać się raz na 2 lata w postaci opracowania przez gminę oceny wskaźników realizacji Programu (wskaźniki są opisane w rozdziale 12 Programu) w postaci tabelarycznej (wzór raportu z monitoringu programu znajduje się w zał. 7. Programu) Raport z monitoringu Programu za dany okres 2 letni realizacji Programu powinien zostać przekazany Burmistrzowi Gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po ww. okresie		Gmina
8	Aktualizacja Programu	Raz na 4 lata (aktualizacje powinny nastąpić na początku roku: 2018, 2022, 2026, 2030)		Gmina

Tab. 10. Ilościowy harmonogram usuwania azbestu (kg)*

L.p.	Etap	Etap I	Etap II
		2014-2022	2023-2032
1	Ilość wyrobów azbestowych wymagających usunięcia z terenu gminy w podziale na Etapy	40% 2 032 012,4	60% 3 048 018,6
2	Ilość wyrobów azbestowych wymagających usunięcia z terenu gminy na rok [kg/ rok]	225 779,2	304 801,9

* Do harmonogramu nie zostały włączone wyroby magazynowane (w ilości 22 619 kg) na terenie gminy, których usunięcie musi nastąpić niezwłocznie i niezależnie od niego

11. Szacunkowy koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest

W celu oszacowania kosztów usunięcia azbestu z terenu Miasta i Gminy Warta wykonano rozeznanie wśród firm zajmujących się demontażem, transportem i utylizacją azbestu.

Ceny podane przez firmy za usuwanie eternitu znacznie się od siebie różnią, w związku z czym obliczono średni koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu. Należy mieć jednocześnie na uwadze, że jeśli gmina będzie prowadziła postępowanie w sprawie wyłonienia wykonawcy do wykonania ww. zadań na dany rok, kwoty podawane przez wykonawców mogą znacznie się różnić od siebie oraz należy założyć, że będą mniejsze niż założono w niniejszej kalkulacji.

W wyniku rozeznania cenowego ustalono ceny przedstawione w **tabeli 11**.

Tab. 11. Ceny demontażu, transportu i utylizacji azbestu*

Koszt demontażu:	
1 m ² azbestu – ok. 6,8 zł	
1 Mg azbestu – ok. 621 zł; 1 kg azbestu – ok. 0,62 zł	
Koszt transportu i utylizacji azbestu (np. dla azbestu magazynowanego):	
1 m ² azbestu - ok. 6,8 zł	
1 Mg azbestu - ok. 621 zł; 1 kg azbestu – ok. 0,62 zł	
Łączny koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu wynosi:	
1 m ² azbestu - ok. 12 zł	
1 Mg azbestu - ok. 1078 zł; 1 kg azbestu – ok. 1,08 zł	

*Kalkulacja została sporządzona w oparciu o założenie, że 1 m² płyty azbestowej waży 11 kg.

Analizując dane ujęte w **tabeli 11** należy mieć na uwadze, że każda z 3 wymienionych w niej usług (demontaż; demontaż, transport i utylizacja; transport i utylizacja) były wyceniane osobno, stąd też suma kosztu np. demontażu azbestu oraz transportu i utylizacji nie pokrywa się z łącznym kosztem demontażu, transportu i utylizacji azbestu podanym w **tabeli 11** (związane jest to również z pewnymi mechanizmami funkcjonowania firm działających w zakresie demontażu, transportu i utylizacji azbestu, gdzie koszty jednostkowe danego zamówienia maleją jeżeli zamawiający wykupuje kilka usług – np. zarówno demontaż jak i transport oraz utylizację w ramach jednego zamówienia).

Najbliższe składowisko oddalone jest od miasta Warta o ok. 76 km, niestety nie podano w Bazie Azbestowej informacji na temat kosztów składowania azbestu na tym składowisku. Ceny przyjmowania odpadów na składowisko są bardzo zróżnicowane i często zależą od indywidualnych ustaleń pomiędzy zarządzającym składowiskiem, a przedstawicielem firmy przekazującej odpady azbestowe do składowania.

Do wyliczenia kosztów usunięcia azbestu z terenu gminy posłużyły również dane zebrane w trakcie inwentaryzacji (**tabela 12**).

Tab.12. Ilość azbestu zmagazynowanego oraz w postaci pokryć dachowych na terenie Miasta i Gminy Warta

Azbest magazynowany: **22 619 kg**
Azbest w postaci pokryć dachowych: **5 080 031kg**

Koszty przedstawiają się następująco:

- **Koszt transportu i utylizacji azbestu magazynowanego¹:**

JST: 0 zł

Pozostałe: $0,62 \text{ zł} * 22\ 619 = 14\ 023,78 \text{ zł}$

Razem: **14 023,78 zł**

- **Koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu znajdującego się na dachach w gminie wynosi:**

Etap I:

JST: $1,08 \text{ zł} * 2543,2 = 3\ 065,04 \text{ zł}$

Pozostałe: $1,08 * 2\ 029\ 469,20 = 2\ 201\ 598,14 \text{ zł}$

Razem: **2 194 573,39 zł**

---

¹ Z uwagi na konieczność niezwłocznego usunięcia azbestu magazynowanego na terenie nieruchomości, będzie on w całości niezwłocznie usunięty; azbest magazynowany nie został włączony do harmonogramu.

Etap II:

JST: $1,08 * 3\ 814,80 = 4\ 119,98\ \text{zł}$

Pozostałe: $1,08 * 3\ 044\ 203,80 = 3\ 287\ 740,10\ \text{zł}$

Razem: **3 291 860,09 zł**

Tab. 13. Koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu na dachach w Mieście i Gminie Warta (zł)

	Etap I	Etap II	Razem
JST	2 746,66	4 119,98	6 866,64
Pozostałe	2 191 826,74	3 287 740,10	5 479 566,84
Razem	2 194 573,39	3 291 860,09	5 486 433,48

Koszty usunięcia azbestu są jednak tylko częścią całkowitych kosztów realizacji *Programu*, na które składają się również m.in. koszty kampanii edukacyjnych oraz aktualizacji *Programu*. Do wyliczenia kosztu założenia nowych dachów wykorzystano średni koszt montażu i pokrycia nowego dachu z blachodachówki w wysokości 65 PLN brutto/1 m² powierzchni dachu. Kwota jednostkowa założenia nowego dachu została oszacowana na podstawie przeprowadzonej analizy rynku. Ponadto, ze względu na stan techniczny budynków oraz ich wiek, założono, że 80% dachów zostanie pokryta nowym materiałem. Na pozostałe 20% nieruchomości nie zostanie założony nowy dach.

Całkowity koszt realizacji *Programu* wyglądają następująco:

Tab.14. Całkowity koszt realizacji Programu Usuwania Azbestu na terenie Miasta i Gminy Warta (zł)

Koszty	Etap I	Etap II	Razem
Koszt usunięcia azbestu	2 194 573,39	3 291 860,09	5 486 433,48
Koszt założenia nowych dachów*	9 605 876,80	14 408 815,20	24 014 692,00
Koszt kampanii edukacyjnych**	18 000,00	20 000,00	38 000,00
koszt aktualizacji PUA***	8 000,00	8 000,00	16 000,00
Razem	11 826 450,19	17 728 675,29	29 555 125,48

* Koszt nie uwzględnia kosztu usunięcia azbestu magazynowanego, niewłączonego do harmonogramu

** Koszt obliczony na podstawie założenia, że 80% dachów zostanie pokryta innym materiałem, a na 20% nieruchomości nie zostanie założony nowy dach z uwagi na zły stan budynków

*** Koszt kampanii edukacyjnych został oszacowany na 2000 PLN brutto za każdy rok

**** Aktualizacja programu powinna być wykonywana raz na 4 lata (kolejno w 2018, 2022, 2026 oraz 2030 roku), koszt 1 aktualizacji wynosi 4000 PLN brutto.

Tab. 15. Źródła finansowania Programu Usuwania Azbestu na terenie Miasta i Gminy
Warta

Źródła finansowania Programu	Etap I	Etap II	Razem
Budżet Gminy	38 571,73	46 857,60	85 429,33
WFOŚiGW	1 755 658,71	2 633 488,07	4 389 146,78
Środki właścicieli wyrobów azbestowych	10 032 219,75	15 048 329,62	25 080 549,37
Razem	11 826 450,19	17 728 675,29	29 555 125,48
Środki do zarezerwowania w budżecie Gminy na rok	Etap I	Etap II	
Budżet Gminy	4 285,75	4 685,76	

Łączny koszt realizacji Programu Usuwania Azbestu na terenie Miasta i Gminy Warta jest równy: **29 555 125,48 zł**

Źródłami finansowania Programu są:

1. Budżet Gminy, który pokrywa:
  - 20% kosztów usunięcia azbestu z budynków gminy,
  - koszt aktualizacji PUA,
  - koszt kampanii edukacyjnych,
  - koszt założenia nowych dachów na budynki należące do gminy
2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW), który pokrywa 80% całkowitych kosztów usuwania azbestu, których właścicielami są gmina, osoby prywatne oraz fizyczne.
3. Środki właścicieli wyrobów azbestowych z wyłączeniem budynków należących do gminy, pokrywające 20% kosztów usunięcia azbestu z budynków oraz koszt założenia nowych dachów.

12. Monitoring realizacji Programu na podstawie wskaźników

Wskaźniki realizacji *Programu* stanowią instrument, za pomocą którego gmina może w sposób jednoznaczny ocenić czy wdrażanie *Programu* odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy zasady (cele oraz działania) postawione w *Programie* spełniają swoją rolę (czy może istnieje potrzeba ich zmian oraz co jest z tym związane aktualizacja *Programu*).

Należy podkreślić, że wskaźniki powinny być proste do wyliczenia na podstawie dostępnych danych, dzięki czemu ich wyliczenie nie zajmuje dużo czasu, jak również metoda ich liczenia nie pozostawia żadnego pola do interpretacji. Na podstawie kilku prostych wskaźników gmina jest w stanie monitorować realizację *Programu* zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu* zawartym w rozdziale 10.

Bardzo ważne jest aby na podstawie wyliczenia wskaźników można było dokonać jednoznacznej oceny realizacji *Programu*. Należy pamiętać, że tylko odniesienie wskaźników do konkretnych danych może dać efekt w postaci ich rzetelnej oceny co będzie stanowiło rzetelny monitoring realizacji *Programu*. W wielu przypadkach niestety trudno jest określić proste, jednoznaczne wskaźniki, które będzie można odnieść do konkretnych danych. W związku z powyższym wskaźniki realizacji niniejszego *Programu* zostały podzielone na 2 rodzaje – wskaźniki monitoringu bezpośrednie oraz wskaźniki monitoringu pośrednie (czyli takie, których wyliczenie nie daje bezpośredniej oceny i należy je interpretować):

Wskaźniki monitoringu bezpośrednie:

1. Wskaźniki efektywności realizacji *Programu*:

a) *Ilość unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest - Mg/rok* – należy dążyć do osiągnięcia liczby przynajmniej również podanej w harmonogramie usuwania azbestu lub wyższej

b) *Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku - %*

- należy dążyć do osiągnięcia wartości pomiędzy 90-100%,

Wskaźniki monitoringu pośrednie:

2. Wskaźniki świadomości ekologicznej mieszkańców:

a) Liczba wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu złożonych do gminy przez mieszkańców/rok,

b) Liczba przypadków nielegalnego demontażu wyrobów zawierających azbest/rok,

c) Liczba inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej/rok,

d) Liczba interwencji podejmowanych przez gminę/rok.

13. Finansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wytrobów zawierających azbest

Z uwagi na ograniczony budżet własny oraz dużą kwotę niezbędną na usunięcie azbestu z terenu gminy do roku 2032 istotne jest aby gmina pozyskiwała również środki na usuwanie wyrobów zawierających azbest ze źródeł zewnętrznych. Obecnie istnieje kilka możliwych dróg pozyskania takich środków.

Główne źródła pozyskania ww. środków zewnętrznych zostały przedstawione poniżej:

a) organizowane przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ)

Oddziały BOŚ współpracują z WFOŚiGW w zakresie udzielania preferencyjnych kredytów inwestycji związanych z usuwaniem i utylizacją wyrobów zawierających azbest.

b) Organizowane przez Banki współpracujące z WFOŚiGW w Łodzi częściowe spłaty kredytów bankowych branych na usunięcie azbestu dla osób fizycznych

Zadanie realizowane przez WFOŚiGW w Łodzi w ramach *Programu priorytetowego dotyczącego przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.*

(Wzór wniosku o dotację w ramach tego programu znajduje się w zał. 4)

Lista banków współpracujących w WFOŚiGW w Łodzi w zakresie ww. programu znajduje się w zał. 6.

c) Organizowane przez WFOŚiGW w Łodzi dofinansowanie zadań z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa łódzkiego

realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz państwowe jednostki budżetowe

Dotacja w wysokości do 99% całkowitego kosztu zadania dla JST.

Dofinansowanie obejmuje koszty demontażu wyrobów azbestowych, transportu na miejsce składowania oraz koszt utylizacji. Dofinansowanie ma formę dotacji lub pożyczki. Przyznawane jest na podstawie przedłożonego harmonogramu rzeczowo-finansowego (szacunkowe koszty przedsięwzięcia, etapy realizacji procesu usuwania azbestu). Wnioski są rozpatrywane w kolejności wpłynięcia, do wyczerpania środków finansowych. Dopuszczalne jest złożenie przez gminę jednego wniosku obejmującego zarówno obiekty stanowiące własność osób fizycznych jak i obiekty będące własnością gminy.

- d) Organizowane przez WFOŚiGW w Łodzi na przedsięwzięcia takie jak wojewódzkie programy ochrony środowiska, programy ochrony przed hałasem, plany gospodarowania wodami, plany gospodarki odpadami oraz na programy ochrony powietrza i programy usuwania wyrobów zawierających azbest,**

Dotacja w wysokości do 80% całkowitego kosztu zadania.

- e) organizowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)**

Program priorytetowy „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne. Usuwanie wyrobów zawierających azbest”; środki finansowe są udostępniane Wojewódzkim Funduszom Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i za ich pośrednictwem wypłacane wnioskodawcom w formie bezzwrotnych dotacji.

- f) organizowane przez Ministerstwo Gospodarki**

Konkurs „Azbest 2013”; warunkiem przyznania dotacji było przedłożenie we właściwym czasie kompletu dokumentów, zawierających m.in. harmonogram usuwania azbestu

z obszaru, szacunkowy koszt realizacji zadania oraz zobowiązanie do współpracy z Bazą Azbestową, również po realizacji zadania.

Gmina Oporów wzięła udział w tegorocznej edycji konkursu, uzyskując dofinansowanie.

g) środki unijne

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko; realizowany z Funduszy Europejskich, podzielony na tematyczne priorytety. W ramach POiŚ gmina może ubiegać się o dotacje z następujących priorytetów:

II priorytet - gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi; Finansowanie szkoleń ze środków Funduszu Spójności,

V priorytet- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.

Działanie 5.4 „Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej”.

Celem działania jest zwiększenie świadomości ekologicznej jak największej liczby ludzi w zakresie ochrony środowiska. Finansowane są projekty edukacyjne, kampanie promocyjne z zakresu ochrony środowiska dla grup społeczeństwa ale także dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę (decydenci na różnych szczeblach administracji).

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
NA LATA 2007-2013

Działanie II.2 Gospodarka odpadami

W ramach działania przewiduje się wsparcie przedsięwzięć polegających na usuwaniu z budynków mieszkalnych, gospodarczych lub użyteczności publicznej, elementów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwianiu. Beneficjent będzie zlecać wyspecjalizowanej firmie (np. przedsiębiorstwu budowlanemu) usuwanie azbestu, pakowanie i jego transport na składowisko oraz pokrywać część kosztów (w określonej wysokości) jakie

zostały poniesione przez firmę. Koszty związane z zastąpieniem usuniętych elementów zawierających azbest innymi materiałami nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Wymagane będzie przeprowadzenie przez beneficjenta inwentaryzacji ilości, stanu i miejsca występowania azbestu planowanego do usunięcia, jak również jego precyzyjne rozliczenie po usunięciu. Współfinansowana będzie także budowa składowisk azbestowych (lub wydzielonych kwater na istniejących składowiskach odpadów), w celu zapewnienia zgodnego z obowiązującymi przepisami sposobu postępowania z tego typu odpadami. W ramach działania możliwa będzie również rekultywacja wyłączonych z eksploatacji składowisk odpadów komunalnych lub odpadów z sektora gospodarczego (w tym niebezpiecznych) wchodzących w strumień odpadów komunalnych, likwidacja mogilników, jak również budowa lub przebudowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych lub zawierających azbest z odzyskiem energii.

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Formą pomocy jest bezzwrotna dotacja, obejmująca częściowe koszty zadań.

W kontekście usuwania azbestu można ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach następujących osi programu:

Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Działanie: Modernizacja gospodarstw rolnych

Celem jest wsparcie modernizacji, remontów gospodarstw, aby zharmonizować warunki produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, higieny produkcji oraz warunków utrzymania zwierząt.

Usunięcie azbestu jest możliwe tylko w ramach projektu (jako element projektu), polegającego na przebudowie, remoncie, połączonym z modernizacją budynków.

Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Działanie: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej:

W ramach działania wspierane są inwestycje m.in. w zakresie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, usług dla ludności, robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, usług transportowych, usług komunalnych.

Do kosztów kwalifikowalnych projektu zalicza się m.in. koszty budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej, a także koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki. W przypadku projektów związanych z turystyką wiejską (w tym agroturystyką) koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki będą także kosztami kwalifikowalnymi. Również w tym działaniu dotacja na usunięcie azbestu jest połączona z modernizacją zabudowań.

Działanie: Odnowa i rozwój wsi

Celem działania jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. W ramach programu udzielana jest pomoc finansowa m.in. w zakresie budowy, remontu, przebudowy obiektów (przy tym usuwanie azbestu), budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.

Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Dotacja obejmuje koszty budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej, a także koszty nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej.

Koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki a także koszty materiałów zastępujących materiały szkodliwe (w tym wyrobów azbestowych) będą kosztami kwalifikowanymi (objętymi refundacją) pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji.

W związku z powyższym Miasto i Gmina Warta powinna pod koniec roku 2013 lub na początku roku 2014 złożyć wniosek na dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych z terenu gminy.

14. Analiza wpływu Programu na środowisko i zdrowie człowieka

Program ma na celu stopniowe usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy.

Azbest znajdujący się głównie w postaci pokryć dachowych na budynkach gospodarczych i mieszkalnych stanowi niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego, a włókna azbestu pochodzące z uszkodzonych płyt azbestowych zanieczyszczają środowisko.

Zważywszy na to, że wielu producentów tego typu wyrobów stwierdziło wytrzymałość pokryć dachowych azbestowych na ok. 30 lat, a obecne w Gminie Warta pokrycia dachowe z azbestu mają często ponad 30 lat należy stwierdzić, że istnieje pilna potrzeba uchwalenia *Programu*, co zapewni planowe usuwanie szkodliwego azbestu z terenu gminy, jak również umożliwi planową realizację działań wspomagających ten proces (np. edukacja ekologiczna mieszkańców, szkolenia).

Upowszechnienie zatwierdzonego przez gminę *Programu* będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. W wyniku tych działań zminimalizowany zostanie negatywny wpływ azbestu na środowisko i zdrowie człowieka.

Usuwanie azbestu powinno być zgodne z niniejszym *Programem*, co zapewni minimalizację ewentualnego zanieczyszczenia środowiska pyłem azbestowym przez nieumiejętne i niezgodne z prawem demontowanie wyrobów zawierających azbest.

CHARAKTER DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH W DOKUMENCIE

- **stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć**

Program zakłada realizację przedsięwzięć polegających na demontażu wyrobów zawierających azbest oraz ich transporcie do miejsc unieszkodliwiania. Prace budowlane związane z demontażem azbestu oraz ich transport nie stanowią przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397).

Nie przewiduje się powstania na terenie Miasta i Gminy Warta składowiska odpadów azbestowych ani powstania instalacji do przetwarzania wyrobów zawierających azbest.

Zasięg *Programu* obejmuje jedynie teren Miasta i Gminy Warta.

Skala prac będzie dotyczyła pokryć dachowych zlokalizowanych na posesjach na terenie gminy.

- **powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach**

Program jest spójny z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032*. Realizuje wszystkie założenia i terminy zawarte w programie krajowym.

Program inkorporuje założenia spisane w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032* na grunt lokalny. Należy jednocześnie podkreślić, że dla *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032* została również wykonana prognoza oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie jego założenia zostały szczegółowo omówione pod kątem negatywnego wpływu na środowisko oraz zdecydowano, że ww. Program ma być realizowany na skalę kraju.

- **przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska**

Realizacja Programu jest powiązana z realizacją celów „*Odnowionej Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE*”. Strategia zakłada „ostateczne zastąpienie substancji wzbudzających szczególnie duże obawy odpowiednimi alternatywnymi substancjami lub technologiami”.

Ponadto zagadnienia związane z azbestem regulują unijne dyrektywy:

- dyrektywa Rady 87/217/EWG z 19.03.1987r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu,
- dyrektywa Rady 96/61/WE z 24.09.1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.

Regulacje zawarte w tych przepisach wdrożone są w krajowych ustawach i rozporządzeniach.

- **powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska**

Niska społeczna świadomość ekologiczna oraz nieznanymi przepisów prawnych skutkuje niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest oraz nieprzestrzeganiem narzuconych w aktach prawnych obowiązków dla posiadaczy odpadów. Realizacja jednego z założeń programu, tj. edukacji ekologicznej, pozwoli zmniejszyć skalę tego problemu w odniesieniu do szkodliwości azbestu.

RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- **prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań**

Ponieważ azbest wykorzystany jako pokrycia dachowe przez cały czas jego użytkowania stanowi potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi, tylko jego całkowite usunięcie pozwoli na eliminację tego zagrożenia. Wymiana pokryć dachowych jest bardzo kosztowna i dlatego emisja włókien azbestu będzie występować z różnym zaawansowaniem w zależności od możliwości finansowych właścicieli nieruchomości i oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Zakłada się, że realizacja tych prac z zachowaniem wszystkich warunków określonych przepisami, nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców i pracowników firm wykonujących prace związane z azbestem.

- **prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych**

Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych, pod warunkiem prowadzenia warunków i procedur określonych przepisami, nie powodują zagrożenia dla środowiska i zdrowia człowieka. Prace będą prowadzone na wielu obiektach na terenie gminy, jednakże jeżeli pojedyncze prace polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest nie powodują znaczącego oddziaływania na środowisko, to również wielokrotne wykonanie takich prac nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska.

Ponadto Program zakłada, że demontaż pokryć azbestowych będzie prowadzony na przestrzeni kilku lat oraz na całym obszarze gminy, w związku z tym nie wystąpi skumulowane oddziaływanie na środowisko.

Transgraniczne oddziaływanie może jedynie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów.

Ponadto na każdy międzynarodowy obrót odpadów potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych,

mających na celu zmniejszenie ewentualnego wystąpienia negatywnych skutków takiego przemieszczania.

- **prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska**

Azbest jest materiałem niebezpiecznym, mogącym stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi, jednakże istnieją sprawdzone metody bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest począwszy od ich eksploatacji, poprzez usuwanie i transport, aż do unieszkodliwiania. Jest to uregulowane przepisami. Prace związane z usuwaniem azbestu mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zagrożenie może powodować emisja włókien azbestu z ulegających korozji wyrobów azbestowo-cementowych oraz emisja włókien azbestu wynikająca z nieprawidłowo prowadzonego przez nieupoważnione firmy demontażu i transportu oraz składowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych, w tym na tzw. dzikich wysypiskach.

Program zakładał będzie demontaż i usuwanie wyrobów azbestowych przez wyspecjalizowane firmy, działające na podstawie ważnych zezwoleń i zachowaniem wszystkich procedur wynikających z przepisów prawa.

W związku z tym realizacja postanowień Programu poprzez wykonywanie prac zgodnie z przepisami oraz usunięcie z terenu gminy wyrobów azbestowych nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska.

CECHY OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM NA ŚRODOWISKO

- **obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu**

Na obszarze gminy nie występują obszary, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości środowiska oraz obszary o szczególnych właściwościach naturalnych.

W gminie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków (na podstawie Wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych woj. łódzkiego, stan na 31.12.2012 r.):

Cielce

- dwór, pocz. XIX, nr rej.: 777 z 15.11.1969 oraz 308 z 28.08.1982

Góra

- kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, drewn., ok. 1793, nr rej.: 316 z 04.02.1984

Kamionacz

- kościół par. p.w. św. Marcina, drewn., 1845, nr rej.: 815 z 28.12.1967
- dzwonnica, drewn., nr rej.: 816 z 28.12.1967
- park, nr rej.: 292 z 08.02.1979

Krąków

- dwór, 1 poł. XIX, nr rej.: 780/A z 28.11.1969
- spichlerz, 1 poł. XIX, nr rej.: 1630/A z 11.08.1974

Małków

- zespół pałacowy, 1 poł. XIX:
  - pałac, nr rej.: 826 z 28.12.1967
  - pawilon ogrodowy, nr rej.: 827 z 28.12.1967
  - park, nr rej.: 34/P-VIII-2 z 8.11.1948 oraz 828 z 28.12.1967

Mikołajewice

- zespół dworski, XVIII/XIX:
  - relikw dworu, nr rej.: 1088/A z 1970 z 21.05.1982
  - spichrz, drewn., nr rej.: 754 z 16.10.1969 (ob. przeniesiony do skansenu)
  - park, nr rej.: 293 z 08.02.1979

Rossoszyca

- kościół par. p.w. św. Wawrzyńca, drewn., 1783, nr rej.: 839 z 28.12.1967

Rożdżały

- zespół pałacowy, XIX/XX:
  - pałac, nr rej.: 390/A z 11.05.1992
  - park, nr rej.: 375 z 31.12.1990

Ustków

- zespół dworski, XIX, 1956:
  - dwór, nr rej.: 784/4 z 01.12.1969 oraz 385/A z 12.08.1991
  - spichrz, nr rej.: 784/4 z 01.12.1969
  - park, nr rej.: 291 z 08.02.1979

Warta

- kościół par. p.w. św. Mikołaja, XIV-XX, nr rej.: 497-IV-38 z 1949 oraz 295 z 28.12.1967
- zespół klasztorny bernardynek, XVIII:
  - kościół p.w. Narodzenia MB, nr rej.: 858 z 28.12.1967
  - klasztor, nr rej.: 859 z 28.12.1967
  - dzwonnica, nr rej.: 860 z 28.12.1967
- zespół klasztorny bernardynów, XV, XVII-XVIII:
  - kościół p.w. Wniebowzięcia MB, nr rej.: 855 z 28.12.1967
  - klasztor, nr rej.: 856 z 28.12.1967
  - kaplica cmentarna (przy kościele), nr rej.: 857 z 28.12.1967
- kaplica cmentarna, 1 poł. XIX, nr rej.: 861 z 18.12.1967
- ratusz, 1842, nr rej.: 296 z 18.12.1967
- jatki, ob. kino „Lutnia”, 1 poł. XIX, XX, nr rej.: 862 z 18.12.1967
- park, nr rej.: 294 z 08.02.1979
- dom, ul. Kaszyńskiego 1, 1840-45, nr rej.: 284 z 02.01.1978
- dom, ul. Kaszyńskiego 9, drewn., poł. XIX, nr rej.: 865 z 28.12.1967
- dom, Rynek 24, poł. XIX, nr rej.: 864 z 28.12.1967
- kamienica, ul. 20 Stycznia 26, nr rej.: 356 z 05.01.1988

W ww. lokalizacjach nie zostały zinwentaryzowane wyroby azbestowe, a więc wszelkie działania związane z realizacją *Programu* nie wpłyną w żaden sposób na ich stan.

- **formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z 16.04.2004r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym**

Miasto i Gmina Warta wchodzi w skład Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, którego ustanowienie miało na celu ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny Warty, a w szczególności naturalnego koryta rzeki Warty, oraz ochronę korytarza ekologicznego łączącego tereny położone nad Nerem i Bzurą w pradolinie warszawsko-berlińskiej z Parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki.

Na obszarze gminy znajduje się 5 użytków ekologicznych (**tabela 16**).

Tab. 16. Użytki ekologiczne w Gminie Warta (na podstawie danych RDOŚ Łódź)

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Rodzaj użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia	Pow. [ha]	Opis lokalizacji	Opis
	bagno	1998-11-24	1,74	Leśnictwo Rożdżały oddz. 20 h N - ctwo Sieradz	Bagno śródleśne ze stanowiskiem wawrzynka wilczelyko i widłaka goździstego
	odcinek rzeki	1995-03-02	h+150-hkm 3+500	Warta - Małków	Ciek wodny Mazur - lewy dopływ Zb. Jeziorsko
	bagno	1995-05-12	0,82	Leśnictwo Kamionacz, N-ctwo Sieradz, oddz. 84 f	Bagno śródleśne ze stanowiskiem Rosiczki okrągłolistnej
	bagno	1995-05-12	1,19	Leśnictwo Kamionacz oddz. 95 1 N - ctwo Sieradz	Bagno śródleśne ze stanowiskiem Rosiczki okrągłolistnej
"Raszelki"	bagno	2012-01-18	1,57	Leśnictwo Rożdżały, oddz. 25h, N - ctwo Poddębice	Bagno śródleśne ze stanowiskiem roślin chronionych

Na terenie Gminy znajduje się także część rezerwatu faunistycznego Jeziorsko, chroniącego ostoję ptactwa wodno - błotnego, w tym licznie występujących gatunków rzadkich i chronionych.

W Gminie Warta zlokalizowanych jest wiele pomników przyrody (**tabela 17**).

Tab. 17. Pomniki przyrody w Gminie Warta (na podstawie danych RDOŚ Łódź)

Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności
1998-11-24	Dąb szypułkowy	450	Kamionacz	Kamionacz 7	Bd.
1998-02-03	Dąb szypułkowy	740	Kamionacz	Kamionacz, obok parku zabytkowego dz. Nr 530	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa
1998-02-03	Dąb szypułkowy	470	Kamionacz	Kamionacz, park zabytkowy dz. Nr 528	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Jesion wyniosły	320	Kamionacz	Kamionacz, park zabytkowy dz. Nr 528	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Jesion wyniosły	415	Kamionacz	Kamionacz, park zabytkowy dz. Nr 528	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Sosna czarna	265	Kamionacz	Kamionacz, park zabytkowy dz. Nr 528	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Sosna czarna	261	Kamionacz	Kamionacz, park zabytkowy dz. Nr 528	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Dąb szypułkowy	235	Rozdzały	Rozdzały, park PDPS dz. Nr 390/A	Państwowy Dom Pomocy Społecznej w Rozdzałach
1998-02-03	Dąb szypułkowy	290	Mikołajewice	Rozdzały, park PDPS dz. Nr 390/A	Państwowy Dom Pomocy Społecznej w Rozdzałach
1998-02-03	Dąb szypułkowy	320	Mikołajewice	Mikołajewice, park zabytkowy dz. Nr 260/32	
1998-02-03	Lipa drobnolistna	310	Mikołajewice	Mikołajewice, park zabytkowy dz. Nr 260/32	

Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności
1998-02-03	Dąb szypułkowy	350	Mikołajewice	Mikołajewice, park zabytkowy dz. Nr 260/32	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	340	Mikołajewice	Mikołajewice, park zabytkowy dz. Nr 260/32	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	300	Mikołajewice	Mikołajewice, park zabytkowy dz. Nr 260/32	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	562	Rossoszycza	Rossoszycza dz. Nr 472	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	350	Ustków	Ustków, park zabytkowy dz. Nr 109/3	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Dąb szypułkowy	350	Ustków	Ustków, park zabytkowy dz. Nr 109/3	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	Wiąz szypułkowy	480	Ustków	Ustków, park zabytkowy dz. Nr 109/3	Miasto i Gmina Warta
1998-02-03	3 Wiązy - forma płącząca	84, 96, 125	Warta	Warta, ul. 3 Maja 28 dz. Nr 18	
1998-02-03	Lipa drobnolistna	390	Warta	Warta, ogród klasztorny dz. Nr 247/1	Klasztor O. O. Bernardynów
1998-02-03	Dąb szypułkowy	490	Warta	Warta, ogród klasztorny dz. Nr 247/1	Klasztor O. O. Bernardynów

Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności
1998-02-03	Dąb szypułkowy	495	Warta	Warta, ogród klasztorny dz. Nr 247/1	Klasztor O. O. Bernardynów
1998-02-03	Lipa drobnolistna	330	Warta	Warta, ogród klasztorny dz. Nr 247/1	Klasztor O. O. Bernardynów
1998-02-03	Klon jawor	247	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	500	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	445	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	312	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	340	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	320	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	395	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	
1998-02-03	Dąb szypułkowy	332	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	

Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności
1998-02-03	Dąb szypułkowy	370	Małków	Małków, park zabytkowy dz. Nr 203	

Na terenie Gminy znajduje się część Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Zbiornik Jeziorsko” (oznaczonego kodem PLB100002) wyznaczonego w ramach programu Natura 2000. Jego obszar obejmuje zbiornik zaporowy o powierzchni 1700-4200 ha i głębokości około 2,5 m (wody zajmują 31% powierzchni ostoi) wraz z otaczającymi go terenami.

Realizacja Programu nie jest sprzeczna z celami ochrony ww. obszarów ani nie jest stanowi dla nich zagrożenia.

Wszystkie formy ochrony przyrody położone są poza terenami zabudowanymi, nie objęte bezpośrednim oddziaływaniem projektu Programu, nie zanotowano występowania wyrobów zawierających azbest na terenach obszarów chronionych.

Podsumowując należy uznać, że realizacja postanowień Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, ponieważ dokument ten:

- zakłada wykonywanie prac polegających na demontażu oraz transportowaniu azbestu ze ścisłym przestrzeganiem wymagań prawa,
- nie przewiduje powstania na terenie gminy składowiska wyrobów azbestowych ani instalacji do unieszkodliwiania azbestu,
- realizacja zadań dokumentu nie będzie powodować oddziaływań skumulowanych ani transgranicznych.

Realizacja założeń *Programu* wpłynie na poprawę stanu środowiska i zdrowia ludzi poprzez:

- sukcesywne zmniejszanie, a docelowo wyeliminowanie źródeł emisji włókien azbestowych,
- doprowadzenie do prowadzenia prac zgodnie z przepisami, co wyeliminuje zagrożenie zdrowia zarówno dla mieszkańców posesji, jak i dla wykonawców prac,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie właściwego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

15. Literatura

1. Dyczek J. Charakterystyka, własności i zastosowanie azbestu. Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków, Fundacja Łódzkie bez Azbestu,
2. Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” MGPiPS, Warszawa 2003 r. zaktualizowany wg stanu prawnego na dzień 30 września 2008 r.,
3. Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej” Warszawa 2003.,
4. „Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest”, Ministerstwo Gospodarki, 2006 r.,
5. Szeszenia-Dąbrowska N.: Azbest a zdrowie człowieka. Materiał dydaktyczny na kurs specjalistyczny „Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest”. Kraków, AGH, 26.06.2003 r),
6. Szeszenia Dąbrowska N: Azbest - ekspozycja zawodowa i środowiskowa: skutki, profilaktyka.-., Łódź: Oficyna Wydawnicza Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, 2004,
7. Więcek E. dr hab.: Azbest - narażenie i skutki zdrowotne - Bezpieczeństwo Pracy 2/2004,
8. Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy - <http://www.ciop.pl>,
9. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl,
10. Baza Azbestowa, <http://www.bazaazbestowa.pl>.

16. Załączniki:

Załącznik 1.

PEŁNY WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH PROBLEMATYKI AZBESTOWEJ

1) Akty prawne wynikające z prawodawstwa krajowego

Ustawy

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623)
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 21)

Rozporządzenia

Rozporządzenia Rady Ministrów

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudnienia przy niektórych z tych prac (Dz. U. Nr 200, poz. 2047, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.)

Rozporządzenia Ministra Gospodarki

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

Rozporządzenia Ministra Zdrowia

- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 185, poz. 1920, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. Nr 13, poz. 109)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. Nr 189, poz. 1603)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166)

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 890)

Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)

Rozporządzenia Ministra Środowiska

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 oraz z 2010 r. Nr 238, poz. 1588)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549 oraz z 2009 r. Nr 39, poz. 320)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przewóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. Nr 206, poz. 1291)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249, poz. 1673)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249, poz. 1674)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. Nr 95, poz. 558)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. Nr 298, poz. 1771)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 24)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 25)

Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986)
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U. Nr 0, poz. 192)

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie prowadzenia kursów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 0, poz. 619)

Inne:

- Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 162, z późn. zm.)

2) Akty prawne wynikające z prawodawstwa Unii Europejskiej

Dyrektywy i decyzje

- Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 196 z 16.08.1967, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 27)
- Dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269)
- Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz. Urz. WE L 183 z 29.06.1989, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 349)
- Dyrektywa Rady 92/57/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie wprowadzenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach (ósma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 245, z 26.08.1992, str. 6, Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 71)
- Dyrektywa Rady 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych (Dz. Urz. WE L 216 z 20.08.1994, str. 12, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 213)

- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228)
- Decyzja Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiająca kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II do dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 11 z 16.01.2003, str. 27, Dz. Urz. WE L 218 z 23.08.2007, str. 25; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 314)
- Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. Urz. WE L 37 z 13.02.2003, str. 24, Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, roz. 15, t. 7, str. 359)
- Dyrektywa 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 158 z 30.04.2004, str. 50; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 35)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. WE L 190, z 12.07.2006, str. 1)
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. WE L 396, z 30.12.2006, str. 1 oraz sprostowanie w Dz. Urz. WE L 136, z 29.05.2007, str. 3)
- Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 330, z 16.12.2009, str. 28.)

Załącznik 2.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Określona w Załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 13 grudnia 2010 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 31 z późn. zm.)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:
.....
.....
  2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....
  3. Rodzaj zabudowy³⁾: .....
  4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾: .....
  5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾: .....
  6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾: .....
  7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾: .....
  8. Stopień pilności⁷⁾: .....
  9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:
    - a) nazwa i numer dokumentu: .....
    - b) data ostatniej aktualizacji: .....
  10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów: .....
  11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾: .....
- .....
(podpis)
- data .....

Załącznik 3.

Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz U. Nr 162, poz. 1089)

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca /obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca /obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾: .....

Numer działki ewidencyjnej²⁾: .....

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾: .....

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾: .....

Ilość wyrobów⁴⁾: .....

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾: .....

Grupa/nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I Sposób zastosowania azbestu			
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj.<1000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania) naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych			
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	

20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej			
21	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeżeli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejsowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- 1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,

- rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m^2 , m^3 , mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Załącznik 4

WNIOSEK PAŃSTWOWEJ JEDNOSTKI BUDŻETOWEJ NA POTRZEBY USTALENIA WYSOKOŚCI REZERWY CELOWEJ

Nazwa zadania⁽¹⁾:

--

Planowana kwota dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi⁽²⁾ [w pełnych zł.]

--

Pełna nazwa Wnioskodawcy:

--

Wniosek⁽³⁾	pierwotny	
	aktualizacja	

Poniższe pola wypełnia pracownik Funduszu

Nr wniosku	
Nr sprawy	
Dziedzina	
Data wpływu	
Data rejestracji	
Podpis i pieczęć pracownika	

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

ul. Łąkowa 11, 90-562 Łódź

tel.: +48 42 663 41 00, fax: +48 42 639 51 21, e-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl, www.wfosigw.lodz.pl

Telefony:

- Ochrona zasobów wodnych (OWiGW) 42 66-34-161/165
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (OZ) 42 66-34-161
- Edukacja ekologiczna (EE) 42 66-34-161/192
- Ochrona powietrza (OA) 42 66-34-163/162/164

➤ Ochrona przyrody i krajobrazu (OP), Pozostałe zadania ochrony środowiska (ZI), Badania naukowe i ekspertyzy/Monitoring środowiska (BN) 42 66-34-166/169

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU

Prosimy o wypełnienie wszystkich pól we wniosku pismem maszynowym lub komputerowym oraz parafowanie każdej ze stron wniosku i załączników przez osobę sporządzającą wniosek lub osobę upoważnioną do składania oświadczeń woli w imieniu Wnioskodawcy.

1. Wniosek oraz jego załączniki powinny zostać wydrukowane lub skserowane **dwustronnie**.
2. Składane dokumenty winny być aktualnie datowane, podpisane i opieczątowane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu Wnioskodawcy i opieczątowane pieczętką firmową. Dokumenty finansowe winny być podpisane przez osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań finansowych. Kopie dokumentów i wyciągi z dokumentów winny być obustronnie poświadczane za zgodność z oryginałem przez osoby upoważnione.
3. **Załączniki powinny być ułożone w kolejności wymienionej we wniosku oraz zaparafowane na każdej stronie.**
4. **Nie należy wkładać stron wniosku w koszulki ani okładki, bindować oraz używać zszywek.**
5. W przypadku nie wypełnienia przez Wnioskodawcę, któregokolwiek z pól wniosku, należy wpisać **„Nie dotyczy” lub postawić znak „-“**.
6. Należy używać formatu liczb 0,00 zł (np. 1.227.009,00 zł). W przypadku dokumentów zapisanych w formacie Excel należy używać formatu liczb 0,00, a kolejne cyfry wpisywać bez odstępu i kropek. Kwota wnioskowanej pomocy winna być podana we wszystkich dokumentach w pełnych złotych.
7. Wzór harmonogramu rzeczowo-finansowego jest zapisany w formacie Excel. Zawiera on formuły sumujące poszczególne pozycje. Wypełnianie harmonogramu należy zacząć od uzupełnienia pól dotyczących poszczególnych kwartałów/półroczy, tak aby koszty zostały zsumowane w pozycji „Ogółem”. Następnie należy wypełnić kolumnę „Wykonano do dnia...” w przypadku gdy dotyczy ona wniosku. Prawidłowo wypełniony harmonogram zostanie automatycznie uzupełniony w pozostałych polach.
8. W przypadku aktualizacji wniosku o udzielenie dofinansowania należy w pkt 7 odpowiednio znakiem „X” zaznaczyć załączane do aktualizacji dokumenty, a gdy stosowny dokument został załączony do wniosku pierwotnego i nie jest składany ponownie - należy wpisać „WP”

**INFORMUJEMY, IŻ WNIOSKI NIEKOMPLETNE LUB ZŁOŻONE NA NIEWŁAŚCIWYCH
FORMULARZACH**

NIE BĘDĄ ROZPATRYWANE!

1. OŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY

1.1. Oświadczam, że zapoznałem/am się z:

„Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej”,

„Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,

„Katalogiem kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,

„Procedurami udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,

„Instrukcją wypełniania wniosków”,

i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

1.2. Oświadczam, iż znany jest mi fakt, iż że udzielenie zamówień, w całości lub w części finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, następuje w trybie przepisów o zamówieniach publicznych.

1.3. Oświadczam, że są mi znane przestanki odpowiedzialności karnej za przedłożenie oświadczeń stwierdzających nieprawdę lub przedłożenie nierzetelnego dokumentu dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Łodzi, wynikające z art. 297 § 1 i 2 ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 1997r. nr 88, poz. 553 z późn. zmianami).

.....
 Podpisy i pieczętki osób upoważnionych
 do składania oświadczeń woli w imieniu Wnioskodawcy

**PRZED WYPEŁNIENIEM WNIOSKU NALEŻY ZAPOZNAĆ SIĘ Z PRZYPISAMI KOŃCOWYMI
 ORAZ „INSTRUKCJĄ WYPEŁNIANIA WNIOSKÓW”**

1. Dane Wnioskodawcy

Adres siedziby Wnioskodawcy			
2.1. Miejscowość		2.2. Kod pocztowy	
2.3. Ulica i nr		2.4. Gmina i Powiat	
2.5. Telefon		2.6. Fax	
2.7. Strona www		2.8. e-mail	
2.9. Adres korespondencyjny Wnioskodawcy			

2.10. Dysponent części budżetowej	
2.11. Adres korespondencyjny dysponenta części budżetowej	

2. Przedstawiciel Wnioskodawcy wyznaczony do kontaktów z Funduszem

Imię i Nazwisko	Stanowisko służbowe	Telefon	e-mail
Sprawy merytoryczne			
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.
Sprawy finansowe			
3.5.	3.6.	3.7.	3.8.

3. Koszt całkowity zadania i planowana kwota dofinansowania⁽⁵⁾

	PLN	%
4.1. Planowany koszt całkowity zadania ⁽⁶⁾		
4.2. Koszty niekwalifikowane ⁽⁷⁾		
4.3. Koszty kwalifikowane ⁽⁸⁾		
4.4. Planowana kwota dofinansowania ⁽³⁾		

4. Planowane terminy realizacji zadania⁽⁹⁾

	Dzień (np.: 15)	Miesiąc (np.: 04)	Rok (np.: 2013)
5.1. Termin rozpoczęcia realizacji zadania			
5.2. Termin zakończenia realizacji zadania			

5. Opis zadania i przewidywane efekty ekologiczne i rzeczowe

6.1. Opis prac planowanych do realizacji w ramach zadania
6.2. Szczegółowy opis planowanego efektu rzeczowego zadania
6.3. Szczegółowy opis planowanego efektu ekologicznego zadania

6. Załączniki do wniosku⁽³⁾

	Wnioskodawca		Wypełnia pracownik Funduszu
	Tak	Nie	
7.1. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadania (wg wzoru)			
7.2. Oświadczenie o planowanych źródłach finansowania zadania (wg wzoru)			
7.3. Oświadczenie dotyczące pomocy publicznej (wg wzoru)			

Potwierdzamy prawdziwość danych i informacji zamieszczonych we wniosku

Data sporządzenia wniosku	Podpisy i pieczętki osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu Wnioskodawcy
Pieczętka nagłówkowa Wnioskodawcy	Podpis i pieczętka Gł. Księgowego/Skarbnika/innych osób odpowiedzialnych za finanse Wnioskodawcy

Przypisy końcowe

1. Nazwa powinna być możliwie zwięzła, jasno określająca zakres zadania, identyfikująca obszar i ewentualny etap realizacji zadania planowanego do objęcia dofinansowaniem.
2. Planowaną kwotę dofinansowania należy podać w pełnych złotych.
3. Właściwą odpowiedź zaznaczyć znakiem "X".
4. Niewłaściwe skreślić.
5. Koszt całkowity zadania, koszty niekwalifikowane, kwalifikowane oraz planowana kwota dofinansowania powinny być zgodne z „Katalogiem kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi” i „Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi”.
6. Koszt całkowity zadania powinien zostać realnie oszacowany i odzwierciedlać kwoty wynikające m.in. z analizy rynku, kosztorysów, doświadczenia Wnioskodawcy. Koszt całkowity zadania to suma kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych zadania.
7. Koszt niekwalifikowany to koszt związany z realizacją zadania który może stanowić wyłącznie udział własny Wnioskodawcy, wskazany w „Katalogu kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”.
8. Koszt kwalifikowany to koszt zadania, niezbędny do osiągnięcia efektu ekologicznego, ustalony dla poszczególnych dziedzin ochrony środowiska przez Fundusz i wskazany w „Katalogu kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”. Koszt kwalifikowany może również stanowić udział własny Wnioskodawcy.
9. Należy oszacować realne terminy rozpoczęcia oraz zakończenia realizacji zadania, zgodnie z planowanymi do zawarcia umowami z Wykonawcami lub Dostawcami. W przypadku zadań dla których nie są podpisywane w/w umowy, termin rozpoczęcia lub zakończenia zadania rozumiany jest jako termin rozpoczęcia realizacji zadania/programu edukacyjnego lub jego zakończenia.

Załącznik 5.

Lista firm z województwa łódzkiego wykonujących prace związane z wyrobami zawierającymi azbest

(źródło: <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/company>)

Nazwa	Gmina	Miejscowość	A	T	I	O	S	P
PPUH "BUDO-SERWIS" Tadeusz Kapusta	Łódź	Łódź	✓	✓	✓	✓	✓	✓
RENOVO S.C.	Łódź	Łódź	✓	✓	✓	✓		✓
AzbestClean	Lipce Reymontowskie	Lipce Reymontowskie	✓					
Laboratorium Wibroakustyki i Ochrony Środowiska, Bogdan Kępski	Łódź	Łódź	✓			✓		
ECOLABAD Laboratorium Fizyko-Chemiczne Badania i Analizy Środowiska S.C.	Łódź	Łódź				✓		
PGE ELEKTROWNIA BEŁCHATÓW Laboratorium Higieny Pracy	Bełchatów	Bełchatów	✓			✓		
Adler Consulting	Łódź	Łódź	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera	Łódź	Łódź			✓	✓	✓	
ZSYP-BUD S.C.Ł. Sidorowicz, W. Mirski	Łódź	Łódź	✓		✓	✓	✓	
SULO Polska Sp. z o.o. o/Tomaszów Mazowiecki	Tomaszów Mazowiecki	Tomaszów Mazowiecki	✓	✓				

Nazwa	Gmina	Miejscowość	A	T	I	O	S	P
SULO EMK Recycling Sp.z o.o.	Zgierz	Zgierz	✓	✓				
Firma Ogólnobudowlana Blacharsko-Dekarska Waclaw Jeżak	Sieradz	Sieradz	✓					
PAP-BUD Zakład Robót Dekarsko-Blacharskich i Remontowo-Budowlanych	Wieruszów	Wieruszów	✓	✓				
ZPUH Sprzęt-Bud	Kluki	Kluki		✓				
Zakład Remontowo-Budowlany Stanisław Karolczak	Łódź	Łódź	✓	✓				
POL-DAN-EKO Sp. J.	Aleksandrów Łódzki	Aleksandrów Łódzki	✓	✓				
Z.U.K. HAK Stanisław Burczyński	Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski	✓	✓				
Zakład Gospodarowania Odpadami EKO ALF	Kutno	Gołębiew Nowy		✓				
TPO Sp. z o.o.	Łódź	Łódź	✓	✓				
PPH STANMAR	Kutno	Kutno	✓	✓	✓	✓	✓	
Polska Grupa Gospodarki Odpadami EKO GAL-EKOPUR S.A.	Zgierz	Zgierz	✓	✓				

Nazwa	Gmina	Miejscowość	A	T	I	O	S	P
JUKO Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe	Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski	✓	✓				
GAJAWI P.P.H.U.	Łódź	Łódź	✓	✓	✓	✓	✓	
EKO-REGION Sp. z o.o.	Bełchatów	Bełchatów	✓	✓				
EKOCHEM EKOSERVICE Sp. z o.o.	Łódź	Łódź	✓	✓				
BUD-SYSTEM	Łódź	Łódź	✓	✓				

A – Praca z azbestem

T – Transport odpadów zawierających azbest

I – Identyfikacja azbestu w wyrobach

O – Oznaczanie zawartości azbestu

S – Szkolenia w zakresie azbestu

P – Programy, inne

Załącznik 6.

LISTA BANKÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z WFOŚiGW W ŁODZI

- obsługa „Programu priorytetowego dotyczącego przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest”

BANK SPÓŁDZIELCZY W SIERADZU

www.bssieradz.pl

ul. Sukiennicza 3, 98-200 Sieradz

tel. 43 822 39 56

- Oddział w Brzeźniu, ul. Wspólna

- Oddział w Burzeninie, ul. Kościelna 32

- Oddział we Wróblewie 10

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. ODDZIAŁ W ŁODZI

www.bosbank.pl

ul. Piotrkowska 166/168, 90-365 Łódź

tel. 42 636 74 54

- Oddział Operacyjny w Bełchatowie, ul 1-go Maja 2

- Oddział Operacyjny w Łodzi, ul. ks. Zdzisława Wujaka 5

BANK SPÓŁDZIELCZY W SKIERNIEWICACH

www.bsskierniewice.pl

ul. Reymonta 25, 96-100 Skierniewice

tel. 46 834 48 00

- Oddział w Łodzi, ul. Zamenhofska 1/3
- Oddział w Głuchowie, ul. Klonowa 6
- Oddział w Nowym Kawęczynie 32
- Oddział w Bolimowie, ul. Rynek 14
- Oddział na Osiedlu Widok w Skierniewicach, ul. Narbuta – Łuczyńskiego 26
- Oddział w Łyszkowicach, ul. Głowackiego 32
- Oddział w Łowiczu, ul. Nowy Rynek 30
- Oddział w Piotrkowie Trybunalskim, ul. Armii Krajowej 15/Szkolna 43

REJONOWY BANK SPÓŁDZIELCZY W LUTUTOWIE

www.rbs.lututow.pl

ul. Klonowska 2, 98-360 Lututów

tel. 43 871 40 23

- Oddział w Brąszewicach, Górna 9
- Oddział w Czastarach, ul. Wolności 26
- Oddział w Galewicach, ul. Przemysłowa 10
- Oddział w Klonowa, ul. Złoczewska 9
- Oddział w Ostrówku 114
- Oddział w Sokolnikach, ul. Piłsudskiego 1
- Oddział w Wieluniu, ul. Plac Legionów 2
- Oddział w Wieluniu Filia nr 1, ul. Wyszynskiego 40
- Oddział w Wieluniu Filia w Kurowie, ul. Wieluńska 11A
- Oddział w Wieruszowie, ul. Świerczyńskiego 12
- Oddział w Wieruszowie Filia, ul. Fabryczna 6

- Oddział w Złoczew, ul. Starowieluńska 18

BANK SPÓŁDZIELCZY W OZORKOWIE

www.bs-ozorkow.pl

Pl. Jana Pawła II nr 6, 95-035 Ozorków

tel. 42 718 10 11

- Oddział w Parzęczewie, ul. Łęczycka 6

**BANK SPÓŁDZIELCZY TOWARZYSTWO OSZCZĘDNOŚCIOWO-
POŻYCZKOWE
PA-CO-BANK W PABIANICACH**

www.pacobank.pl

ul. Pułaskiego 8, 95-200 Pabianice

tel. 42 225 10 00

- Oddział w Koluszkach, Brzezińska 15a

- Oddział w Dobroniu, ul. 11 Listopada 24

- Filia w Dłutowie, ul. Główna 69

- Filia w Pabianicach, ul. Łaska 68

- Filia w Łodzi, ul. Nowa 6/12

BANK SPÓŁDZIELCZY W OPOCZNIE

www.bsopoczno.pl

Pl. Kościuszki 3, 26-300 Opoczno

tel. 44 755 05 41

- Oddział w Białaczowie, Plac Wolności 13

- Oddział w Sławnie, ul. Piłsudskiego 31

BANK SPÓŁDZIELCZY ZIEMI ŁOWICKIEJ W ŁOWICZU

www.bszi.lowicz.com.pl

ul. Stary Rynek 18, 99-400 Łowicz

tel. 46 830 45 60

- **Oddział w Bielawach**
- **Oddział w Chaśnie**
- **Oddział w Dmosinie**
- **Oddział w Domaniewicach**
- **Oddział w Godzianowie**
- **Oddział w Jeżowie**
- **Oddział w Kocierzewie**
- **Oddział w Lipcach Reymontowskich**
- **Oddział w Nieborowie**
- **Oddział w Sadkowicach**
- **Oddział w Słupi**
- **Oddział w Zdunach**

LUADOWY BANK SPÓŁDZIELCZY W ZDUŃSKIEJ WOLI

<http://www.lbszdwola.pl/>

ul. Dąbrowskiego 31, 98-220 Zduńska Wola

tel. 43 823 25 61, 43 824 79 61

- **Oddział w Widawie, ul. Sieradzka 2**
- **Oddział w Sędziejowicach, Słoneczna 1**
- **Oddział w Lutomiersku, Pl. Jana Pawła II 12**

- Filia Zapolice, Pl. Strażacki 3

BANK SPÓŁDZIELCZY W ALEKSANDROWIE ŁÓDZKIM

<http://www.bs-aleksandrow.pl/>

ul. Senatorska 2a, 95-070 Aleksandrów Łódzki

tel.42 712-21-12, 42 276-39-04

- I Filia w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Ogrodowa 14

- II Filia w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Wojska Polskiego 65/67

- I Filia w Konstancynie Łódzkim, ul. Zgierska 23a

- II Filia w Konstancynie Łódzkim, ul. Jana Pawła 11/13

- I Filia w Łodzi, ul. Łagiewnicka 54/56

- II Filia w Łodzi, ul. Armii Krajowej 35

- III Filia w Łodzi, ul. Powstańców Wielkopolskich 2

- V Filia w Łodzi, Narutowicza 59

POWIATOWY BANK SPÓŁDZIELCZY W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

<http://www.pbstom.com.pl/>

ul. Handlowa 35/73, 97-200 Tomaszów Mazowiecki

tel. 44/ 726-09-05,

- Oddział Będków, ul. Reymonta 6

- Oddział Budziszewice, ul. J. Ch. Paska 85

- Oddział Ujazd, ul. Parkowa 4

- Oddział Wolbórz, Pl. Jagielly 15

- Oddział Inowlódz, ul. Kazimierza Wielkiego 7

- Filia Czarnocin, ul. Główna 189

- Filia Poświętne, ul. Główna 13

- Filia Rokiciny, ul. Tomaszowska 9
- Filia Rzeszyca, ul. Mościckiego 1
- Punkt kasowy Żelechlinek, ul. 1000-lecia 1
- Punkt kasowy Tomaszów Mazowiecki, ul. Tkacka 4
- Punkt kasowy Tomaszów Mazowiecki, ul. Wąwalska 6/10
- Punkt kasowy Czerniewice, ul. Mazowiecka 29
- Punkt kasowy Lubochnia, ul. Tomaszowska 6

SGB-BANK S.A. W POZNANIU

www.sgb.pl

ul. Szarych Szeregów 23a

- Oddział w Piotrkowie Trybunalskim ul. Słowackiego 81, 97-300 Piotrków Tryb.
- Oddział w Gdyni ul. Bytomska 24, 81-509 Gdynia
- Oddział w Grodzisku Wlkp. ul. Chopina 1, 62-065 Grodzisk Wlkp.
- Oddział w Koninie ul. Bankowa 1, 62-500 Konin
- Oddział w Lesznie ul. Zamenhofa 107, 64-100 Leszno
- Oddział w Lublinie ul. Narutowicza 38-42, 20-016 Lublin
- Oddział w Malborku al. Wojska Polskiego 499, 82-200 Malbork
- Oddział w Ostrowie Wlkp. ul. Raszkowska 60/62, 63-400 Ostrów Wlkp.
- Oddział w Oświęcimiu ul. Powstańców Śląskich 1, 32-600 Oświęcim
- Oddział w Pile al. Wojska Polskiego 6, 64-920 Piła

BANK SPÓŁDZIELCZY W SZADKU

www.bsszadek.pl/

ul. Sieradzka 14 a

tel. 43 821 58 54

- Oddział w Wodzieradach, Wodzierady 78

- Oddział w Goszczanowie ul. Turecka 3

- Oddział w Warcie ul. Kaliska 7

- Oddział w Łasku ul. Kościuszki 8

NADWARCIAŃSKI BANK SPÓŁDZIELCZY W DZIAŁOSZYNIE

www.nbsdzialoszyn.pl

ul. Piłsudskiego 21a

tel. 43 841 31 96, fax 43 841 32 13

NBS w Działoszynie Oddział w Osjakowie

NBS w Działoszynie Filia w Konopnicy

NBS w Działoszynie Punkt Kasowy w Wierzchlesie

Załącznik 7.

Wzór raportu z monitoringu Programu usuwania azbestu

Wskaźniki monitoringu Programu

Wskaźniki monitoringu bezpośrednie:

Wskaźniki efektywności realizacji *Programu*:

c) *Ilość unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest - Mg/rok –*

.....

(należy dążyć do osiągnięcia liczby przynajmniej równej podanej w tab. 10 Programu lub wyższej)

d) *Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku - %*

.....

(należy dążyć do osiągnięcia wartości pomiędzy 90-100%)

Podsumowanie ww. wyników:

.....
.....
.....

Wskaźniki monitoringu pośrednie:

Wskaźniki świadomości ekologicznej mieszkańców:

- e) Liczba wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu złożonych do gminy przez mieszkańców/rok.....
- f) Liczba przypadków nielegalnego demontażu wyrobów zawierających azbest/rok.....
- g) Liczba interwencji podejmowanych przez gminę/rok.....

Podsumowanie ww. wyników:

.....
.....
.....

PREZESDANT ZŁĄCZY RADY
Krzysztof Kobacki

UCHWAŁA NR IX/48/15
RADY GMINY I MIASTA W WARCIE
z dnia 28 maja 2015r.

w sprawie przyjęcia do realizacji projektu pn. „Doposażenie oddziałów przedszkolnych w gminie Warta”

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014r. poz. 379, poz. 1072) Rada Gminy i Miasta w Warcie uchwała, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na przyjęcie do realizacji projektu pn. „Doposażenie oddziałów przedszkolnych w gminie Warta” finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, konkurs nr POKL/II/9.1.1/ST/15.

§ 2. Upoważnia się Burmistrza Gminy i Miasta Warta do wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją projektu określonego w § 1.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta w Warcie.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kopacki

UCHWAŁA NR IX/49/15
RADY GMINY I MIASTA W WARCIE
z dnia 28 maja 2015r.

w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze
socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy i Miasta Warta

Na podstawie art.18 ust. pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz.1072) oraz art.90f i 90 m ust.2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j.: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz.2572, z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, z 2004 r. Nr 69, poz. 624, Nr 273, poz.2703, Nr 281, poz.2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400, Nr 249, poz.2101, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz.1532, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz.273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz.791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280, Nr 181, poz.1292, z 2008 r. Nr 70, poz.416, Nr 145, poz.917, Nr 216, poz. 1370, Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz.33, Nr 31, poz.206, Nr 56, poz.458, Nr 219, poz. 1705, Nr 157, poz.1241, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz.857, Nr 148, poz.991, z 2011 r. Nr 106, poz.622, Nr 112, poz.654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz.887, Nr 205, poz.1206, z 2012 r. poz. 941, 979, 1206, z 2013 r. poz.827, 131, z 2014 r. poz.7, 87, 290, 1650, 538,598,642, 811,458,827,1146, z 2015 r. poz.827,357) Rada Gminy i Miasta w Warcie uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwala się Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy i Miasta Warta, zwanej dalej Regulaminem.

§ 2.

Regulamin stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Traci moc uchwała: NR XXVIII/153/05 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 16 lutego 2005 roku w sprawie Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta oraz zmieniające ją uchwały:

- NR XXXIV/176/05 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 12 sierpnia 2005 roku w sprawie zmiany uchwały przyjmującej Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta,

- NR XLIV/224/06 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 22.06.2006 roku w sprawie zmiany uchwały przyjmującej Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta,
- NR XXVII/145/08 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 29 sierpnia 2008 roku w sprawie zmiany uchwały dotyczącej Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta oraz uchyleneia uchwały dotyczącej materii objętej zmianą,
- NR X/44/11 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 19 sierpnia 2011 roku w sprawie zmiany uchwały przyjmującej Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta,
- NR XII/56/11 Rady Gminy i Miasta Warta z dnia 27 września 2011 roku w sprawie zmiany uchwały własnej nr X/44/11 z dnia 19.08.2011 r. w sprawie zmiany uchwały przyjmującej Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kopacki

REGULAMIN

udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy i Miasta Warta

Regulamin określa sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego, formy w jakich udziela się stypendium, tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego o zasiłku szkolnego.

Ilekróć w Regulaminie mowa o:

1/ szkole-należy rozumieć przez to szkołę publiczną i niepubliczną, kolegium, ośrodek, o których mowa w art.90b ust.3 i 4 ustawy o systemie oświaty;

2/ uczniu- należy rozumieć przez to ucznia, słuchacza, wychowanka, o których mowa w art. 90b ust. 3 i 4 ustawy o systemie oświaty.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1. 1. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

2. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- a) stypendium szkolne,
- b) zasiłek szkolny.

§2. Pomoc materialna przysługuje:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dorosłych
- 2) słuchaczom publicznych:
  - a) kolegiów nauczycielskich,
  - b) nauczycielskich kolegiów języków obcych,
  - c) kolegiów pracowników służb społecznychdo czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- 3) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu głębokim udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- 4) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki czyli do ukończenia 18 roku życia,
- 5) słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

§3. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym przyznawane są przez Burmistrza Gminy i Miasta Warta w drodze decyzji administracyjnej.

§4. 1. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na wniosek:

- a) rodziców, prawnych opiekunów,
- b) pełnoletniego ucznia
- c) dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb specjalnych.

2. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być również przyznane z urzędu.

§5. 1. Warunkiem przyznania świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest złożenie do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warcie poprawnie wypełnionego wniosku, według wzoru stanowiącego załącznik Nr 1 i 2 do niniejszego Regulaminu.

2. Do wniosku niezbędne jest załączenie:

- a) zaświadczeń bądź oświadczeń o wysokości dochodów osób wspólnie zamieszkujących z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony,
- b) zaświadczenia właściwego organu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni,
- c) innych dokumentów stwierdzających wysokość dochodu w rodzinie.

3. W przypadku ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodu przedkłada się zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

4. Do wniosku należy załączyć dokumenty potwierdzające konieczność poniesienia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych ucznia.

TRYB I SPOSÓB UDZIELANIA STYPENDIUM SZKOLNEGO

§6.1. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej:

- a) wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm, narkomania,
- b) gdy rodzina jest niepełna,
- c) pobierania nauki poza miejscem zamieszkania.

2. Stypendium szkolne nie przysługuje uczniowi, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych z zastrzeżeniem ust.3,

3. Uczeń, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych, może otrzymać stypendium szkolne w wysokości, która łącznie z innym stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych nie przekracza dwudziestokrotności kwoty, o której mowa w art.6 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 28.XI.2003 r. o świadczeniach rodzinnych a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb specjalnych – osiemnastokrotności kwoty, o której mowa wyżej.

§7.1. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa a art. 8 ust.1 pkt2 ustawy z dnia 12.III.2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r. poz. 163)

2. Miesięczna wysokość dochodu, o której mowa w ust. 1, jest ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust.3 – 13 ustawy, o której mowa w ust. 1, z tym, że do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego) i świadczeń pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym (stypendium za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe), o których mowa w art. 90c ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2004r o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 281, poz. 2781 z 2004r.).

§8.1. Stypendium szkolne może być przyznane uczniom w danym roku szkolnym na okres nie dłuższy niż od września do czerwca a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych – na okres nie dłuższy niż od października do czerwca w danych roku szkolnym.

2. Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warcie:

- a) do dnia 15 września danego roku szkolnego w przypadku uczniów szkół,
- b) do dnia 15 października danego roku szkolnego w przypadku słuchaczy kolegiów.

3. W uzasadnionych przyczynach, wniosek o przyznanie stypendium szkolnego ,może być złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, wtedy uczeń może uzyskać prawo do stypendium szkolnego od następnego miesiąca po złożeniu wniosku.

4. O wysokości stypendium szkolnego decyduje Burmistrz Gminy i Miasta Warta na podstawie złożonego wniosku wraz z załączonymi zaświadczeniami lub oświadczeniami o uzyskanych dochodach z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony.

5. Rodzice ucznia otrzymującego stypendium szkolne są obowiązani niezwłocznie powiadomić Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warcie o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do pełnoletniego ucznia, dyrektora szkoły, kolegium, ośrodka, w przypadku gdy dyrektor poweźmie informację o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

7. Stypendium szkolne wstrzymuje się albo cofa w przypadku ustania przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium.

8. Należności z tytułu nienależnie pobranego stypendium szkolnego podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

SPOSÓB USTALANIA WYSOKOŚCI STYPENDIUM SZKOLNEGO

§9.1. Wysokość stypendium szkolnego, bez względu na formę w jakiej jest udzielane wynosi miesięcznie 80% kwoty, o której mowa w art.6 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r., poz. 114).

1a) Wysokość stypendium może zostać podwyższona, w zależności od posiadanych środków, maksymalnie do kwoty stanowiącej 200% kwoty, o której mowa w art. 6 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r., poz. 114).

1b) Po przyznaniu stypendiów dla wszystkich uprawnionych w podstawowej wysokości, określonej w ust. 1, w przypadku dostępnych środków finansowych, wysokość stypendium może być powiększona do kwoty określonej w pkt. 1a.

2. Wysokość stypendium szkolnego, o którym mowa w ust. 1 może zostać podwyższona o 20% ze względu na występującą niepełnosprawność lub w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy kolegiów, ze względu na pobieranie nauki poza miejscem zamieszkania.

3. Uczeń, który został zawieszony w prawach ucznia lub gdy uzyskał stypendium na podstawie nieprawdziwych danych, traci prawo do otrzymywania stypendium szkolnego.

4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym przyznaje się w ramach ustalonych na ten cel środków w budżecie gminy na dany rok.

FORMY UDZIELANIA STYPENDIUM SZKOLNEGO

§10.1 Stypendium szkolne udzielane jest w formie:

- a) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- b) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników i innych pomocy naukowych.

2. Ponadto uczniom szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczom kolegiów, stypendium szkolne może być udzielone także w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

3. Jeżeli Burmistrz uzna, że udzielenie stypendium w formach, o których mowa w pkt. 1 nie jest możliwe, a w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczy kolegiów nie jest celowe, stypendium szkolne może być udzielone w formie świadczenia pieniężnego.

4. Stypendium szkolne może być udzielone w jednej lub kilku formach jednocześnie.

5. Stypendium szkolne przyznawane w formie, o której mowa w pkt.1 ppkt. a), realizowane jest przelewem na rachunek bankowy instytucji prowadzącej zajęcia edukacyjne.

6. Stypendium szkolne przyznane w formie, o której mowa w pkt. 1 ppkt. b) realizowane jest po przedstawieniu rachunków potwierdzających zakup.

7. Stypendium szkolne przyznane w formie, o której mowa w pkt.2, realizowane jest poprzez zwrot poniesionych wydatków, po przedstawieniu dokumentów potwierdzających ich powstanie.

TRYB I ZASADY UDZIELANIA ZASIŁKU SZKOLNEGO

§11.1. Zasiłek szkolny jest formą doraźnej, bezzwrotnej pomocy dla ucznia.

2. Zasiłek szkolny przyznaje się uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności:

- a) pożar, kradzież lub inna klęska żywiołowa,
- b) brak dochodu w rodzinie spowodowanego nagłą utratą pracy rodzica (rodziców),
- c) nagła choroba lub śmierć.

§12. Zasiłek szkolny przyznaje się w formie:

- a) świadczenia pieniężnego, na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym,
- b) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

§13.1. Zasiłek szkolny przyznaje się raz w roku a w szczególnie uzasadnionych przypadkach dwa razy w roku.

2. Zasiłek szkolny przyznaje się niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

§14. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekraczać jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność kwoty, o której mowa w art. 6, ust.2, pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

§15.1. O zasiłek szkolny mogą ubiegać się osoby, urząd wymienione w §2, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku a wymienione w §11.

2. Zasiłek szkolny przyznaje się na podstawie wniosku złożonego do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warcie (wzór wniosku stanowi załącznik Nr 2 do niniejszego regulaminu).

3. Zdarzenie losowe, będące podstawą przyznania zasiłku szkolnego, powinno być udokumentowane (np. protokołem lub zaświadczeniem wystawionym przez odpowiednią instytucję).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§16. Wnioski nie udokumentowane nie będą rozpatrywane.

§17. Przepisów regulaminu nie stosuje się do studentów.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Grzegorz Kopański

WNIOSEK O PRYZNANIE STYPENDIUM SZKOLNEGO

DLA UCZNIÓW SZKOŁ, OŚRODKÓW ORAZ SŁUCHACZY KOLEGIÓW

NA ROK SZKOLNY.....

I. WNIOSKODAWCA (właściwe zaznaczyć X)

rodzic/opiekun prawny ucznia	☐ pełnoletni uczeń	☐ dyrektor szkoły
------------------------------	---	--

II. DANE WNIOSKODAWCY

I. Dane osobowe wnioskodawcy	
Imię i nazwisko	
PESEL	Nr telefonu
Adres zameldowania	
Adres zamieszkania	

III. DANE UCZNIÓW

Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	
Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	
Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	
Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	

Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	
Imię i nazwisko ucznia:	PESEL
Nazwa szkoły / Klasa	
Typ szkoły: (właściwe zaznaczyć) (podstawowa, gimnazjum, ponadgimnazjalna (liceum, technikum, zawodowa), policealna, przysposabiająca do pracy, kolegium, inne(.....))	

IV. WNIOSKOWANA FORMA STYPENDIUM SZKOLNEGO

L.p		Podać rodzaj zajęć oraz organizatora
1.	Częściowe lub całkowite pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych wykraczających poza zajęcia organizowane w szkołach w ramach planu nauczania, a także w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą: wyjazdy do kina, teatru, wycieczki szkolne, obozy, kolonie, zielone szkoły, nauka języków obcych, nauka gry na instrumencie, zajęcia muzyczne, taneczne, sportowe, komputerowe, zajęcia na basenie i inne.	
		Zaznaczyć właściwe
2.	Pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym, zakup: Podręczników, lektur, encyklopedii, słowników, atlasów i innych wydawnictw niezbędnych w procesie edukacyjnym, przyborów i artykułów szkolnych, plecaków, stroju i obuwia gimnastycznego, mundurków szkolnych, odzieży sportowych oraz innych artykułów wymaganych w zależności od profilu szkoły i niezbędnych do uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych Komputera, dyktafonu, drukarki, oprogramowania, inne artykuły i urządzenia niezbędne do realizacji procesu dydaktycznego	☐
3.	Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczy kolegiów, całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania, w szczególności zakwaterowania (internat, bursa), transportu do szkoły środkami komunikacji zbiorowej	☐

V. Uczeń otrzymuje/stara się w roku szkolnym...../..... o inne stypendia o charakterze socjalnym ze środków publicznych (właściwe zaznaczyć)

- TAK** (należy uzupełnić poniższą tabelę)
 NIE

1.	Nazwa instytucji, która przyznała stypendium	
2.	Miesięczna wysokość stypendium	
3.	Okres, za który przyznano stypendium	od ..... roku do ..... roku

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

VI. SYTUACJA SPOŁECZNA W RODZINIE (WŁAŚCIWE ZAZNACZYĆ)

W rodzinie występuje (właściwe zaznaczyć)

1.	Bezrobocie	
2.	Niepełnosprawność	
3.	Ciężka lub długotrwała choroba	
4.	Wielodzietność	
5.	Brak umiejętności wykonywania funkcji opiekuńczo – wychowawczej	
6.	Alkoholizm	
7.	Narkomania	
8.	Rodzina jest niepełna	
9.	Zdarzenie losowe (jakie?).....	

VII. Wypełniają tylko osoby, które korzystają ze świadczeń z ustawy o pomocy społecznej.

Oświadczam, że w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia niniejszego wniosku o stypendium korzystałam/em wraz z członkami mojej rodziny ze świadczeń pomocy społecznej w formie (właściwe zaznaczyć):

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy
- inne(jakie?).....

i moja sytuacja finansowa nie uległa zmianie

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

VIII. SYTUACJA RODZINNA I MATERIALNA

Oświadczam, że:

a). gospodarstwo domowe ucznia składa się z następujących osób:

(przez gospodarstwo domowe rozumie się wszystkie osoby spokrewnione lub niespokrewnione, razem mieszkające i gospodarujące)

L.p	Imię i nazwisko	PESEL	Stopień pokrewieństwa	Miejsce pracy
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

b. dochody za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku o stypendium wymienionych powyżej członków gospodarstwa domowego (w przypadku utraty lub uzyskania dochodu) – udokumentowane odpowiednim zaświadczeniem(świadectwo pracy, umowa o pracę) – wyniosły:

Lp.	Źródło dochodu	Imię i nazwisko osoby utyskującej dochód	Wysokość dochodu netto w PLN z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku
1	Dochody z gospodarstwa rolnego .....ha przeliczeniowych x 250 zł		
2	Wynagrodzenie ze stosunku pracy		
3	Emerytura, zasiłek przedemerytalny		
4	Renta inwalidzka, rodzinna		
5	Renta socjalna		
6	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego		
7	Zasiłek pielęgnacyjny		
8	Świadczenia pielęgnacyjne		
9	Dodatek mieszkaniowy, energetyczny		
10	Alimenty		
11	Fundusz alimentacyjny		
12	Zasiłek, stypendium dla bezrobotnych		
13	Dochody z działalności gosp.		
15	Stypendia, praktyki zawodowe		
16	Zasiłek chorobowy		
17	Prace dorywcze		
18	Inne (wymienić jakie?)		
Łączny dochód			
Ilość osób w rodzinie			
Dochód na osobę w rodzinie			

IX. OŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY

Ja, niżej podpisany/a oświadczam, że jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z art. 233 § 1 i § 6 kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 z późn. zm) – „Kto, składając zeznanie lub oświadczenie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę lub składa fałszywe oświadczenie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” – oświadczam, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

Zobowiązuję się niezwłocznie powiadomić Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warcie o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

Nienależnie pobrane stypendium szkolne podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 90 o ust 5 cyt. na wstępie ustawy).

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych we wniosku dla celów związanych z przyznaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j.:Dz.U. z 2002r. Nr 101, poz.926, ze zm.).

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

Proszę o przekazanie środków pieniężnych otrzymanych w ramach niniejszego stypendium na konto nr....., którego właścicielem jest .....

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

X. WYPEŁNIA ORGAN PRYZNAJĄCY STYPENDIUM

Ogółem dochód na osobę w rodzinie wyniósł.....

- wnioskodawca spełnia kryteria przyznania pomocy,
 wnioskodawca nie spełnia kryteriów przyznania pomocy.

.....
(data i podpis osoby dokonującej analizy)

Ja, niżej podpisany/a **oświadczam, że jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z art. 233 § 1 i § 6 kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 z późn. zm)** – „Kto, składając zeznanie lub oświadczenie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę lub składa fałszywe oświadczenie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” – **oświadczam, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.**

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych we wniosku wyłącznie dla potrzeb programu pomocy materialnej zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

Proszę o przekazanie środków pieniężnych otrzymanych w ramach niniejszego zasiłku na konto nr: .....
którego właścicielem jest .....

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

INFORMACJA DYREKTORA O SZKOLE I UCZNIU	
Nazwa szkoły	
Ulica	
Miejscowość	
W roku szkolnym..... jest uczniem klasy	
Potwierdzenie informacji przez Dyrektora szkoły:	
..... (pieczętka szkoły)	..... (data i podpis dyrektora szkoły)

PRZYKŁADOWE WYDATKI KWALIFIKOWANE DO STYPENDIUM SZKOLNEGO

1. PODRĘCZNIKI, ZESZYTY
2. SŁOWNIKI, ENCYKLOPEDIA, ATLASY, TABLICE MATEMATYCZNE, LEKTURY SZKOLNE
3. TORNISTER (PLECAK SZKOLNY)
4. OBUWIE SPORTOWE NA W-F (do kwoty 200,00zł), STRÓJ GIMNASTYCZNY (BLUZA SPORTOWA, SPODNIE SPORTOWE, KOSZULKA SPORTOWA, SPODENKI SPORTOWE, DRES SPORTOWY)
5. PRZYBORY DO NAUKI ZAWODU (faktura potwierdzona przez dyrektora szkoły)
6. PIÓRNIK, ARTYKUŁY SZKOLNE (NP. BLOKI, KREDKI, PĘDZLE, KLEJ, FLAMASTRY, PAPIER KOLOROWY, OŁÓWKI, DŁUGOPISY, PIÓRA, GUMKI, TEMPERÓWKI, BIBUŁA, KALKULATOR, BRYSTOL, PAPIER KANCELARYJNY, NOŻYCZKI, TAŚMA KLEJĄCA, KOPERTY, PRZYBORY GEOMETRYCZNE, PLASTELINA, MODELINA)
7. TUSZE DO DRUKAREK, POKRYCIE KOSZTÓW ABONAMENTU INTERNETOWEGO (OD WRZEŚNIA DO GRUDNIA), MULTIMEDIALNE PROGRAMY EDUKACYJNE
8. KOMPUTER, LAPTOP, TABLET, DYKTAFON, OPROGRAMOWANIE DO KOMPUTERA, DRUKARKA, CZĘŚCI DO KOMPUTERA
9. BIURKO, KRZESŁO DO BIURKA, LAMPKA NA BIURKO
10. MUNDURKI SZKOLNE, STRÓJ GALOWY ORAZ INNE ARTYKUŁY WYMAGANE W ZALEŻNOŚCI OD PROFILU SZKOŁY I NIEZBĘDNE DO UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH EDUKACYJNYCH (faktura potwierdzona przez dyrektora szkoły)
11. STRÓJ NA BASEN (STRÓJ KĄPIELOWY, KLAPKI) (faktura potwierdzona przez dyrektora szkoły)
12. OKULARY KOREKCYJNE
13. UCZESTNICTWO W ZAJĘCIACH W CELU PODNIESIENIA SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ
14. KURSY DOKSZTAŁCAJĄCE W ZAKRESIE PROGRAMU NAUCZANIA ORAZ KURSY JĘZYKOWE
15. WYJAZDY ORGANIZOWANE W RAMACH ZAJĘĆ SZKOLNYCH
16. W PRZYPADKU UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH – POKRYCIE KOSZTÓW ZAKWATEROWANIA (INTERNET, BURSA) ORAZ TRANSPORTU DO SZKOŁY ŚRODKAMI KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

Faktury bądź rachunki uproszczone muszą być imienne na rodzica lub pełnoletniego ucznia. Istotne jest także by np. plecak, buty itp. miały adnotację „szkole” lub „sportowe”. Jeżeli zakupiony towar nie ma tej informacji w nazwie umieszczonej na fakturze, sprzedawca może potwierdzić ten fakt na odwrocie rachunku.

Wnioskodawcy pobierający stypendia opisują faktury na odwrocie.

UCHWAŁA Nr IX/50/15
Rady Gminy i Miasta w Warcie
z dnia 28 maja 2015r.

w sprawie powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 18 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz. 594, poz 645, poz. 1318, z 2014r. poz. 379, poz. 1072), art.163 §2 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych) Dz.U. z 2015r. poz. 133, poz. 509) Rada Gminy i Miasta w Warcie uchwala, co następuje:

§1

1. Powołuje się Zespół ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych, w następującym składzie:

- Krzysztof Polusik Sekretarz Gminy,
- Aurelia Łuczak Inspektor ds. obsługi Rady,
- Iwona Frontczak Kierownik MGOPS w Warcie,
- Jacek Leoniak Komendant Komisariatu Policji w Warcie.

2. Zadaniem zespołu jest przedstawienie Radzie opinii o zgłoszonych kandydatach na ławników do sądów powszechnych, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie.

3. Powołany zespół dokona wyborów Przewodniczącego i Zastępcy na pierwszym posiedzeniu, zwołanym przez Przewodniczącego Rady.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kopacki

UCHWAŁA NR IX/51/15
RADY GMINY I MIASTA WARTA
z dnia 28 maja 2015 roku

w sprawie: zmian w budżecie gminy na rok 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) oraz art. 211, 212, 214, 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 885, poz. 938, poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626, poz. 1877) Rada Gminy i Miasta Warta

uchwała, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr V/20/15 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 23 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2015 wprowadza się następujące zmiany:

1. Dokonuje się zmian w dochodach budżetu zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Dokonuje się zmian w wydatkach budżetu zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.
3. Załącznik Nr 4 dotyczący wydatków majątkowych w podziale na realizowane zadania inwestycyjne po zmianach otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 3 do niniejszej uchwały.
4. W załączniku Nr 6 zwiększa się przychody w § 950 o kwotę 14.386,60 zł zgodnie z załącznikiem Nr 4 do niniejszej uchwały.
5. Ustala się deficyt budżetu w wysokości 520.603,00 zł, który zostanie pokryty przychodami z wolnych środków.
6. Załącznik Nr 8 dotyczący dotacji z budżetu Gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 5 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kopacki

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX/151/15 Rady Gminy i Miasta Warta z dnia 28 maja 2015 roku

w złotych

Rodzaj zadania:		Własne				Plan przed zmianą		Zmniejszenie		Zwiększenie		Plan po zmianach (5+6+7)	
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą		Zmniejszenie		Zwiększenie		Plan po zmianach (5+6+7)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
				bieżące									
630			Turystyka	287 725,00	0,00	0,00	7 328,00	295 053,00					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	287 725,00	0,00	0,00	0,00	287 725,00					
	63003		Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	0,00	0,00	0,00	7 328,00	7 328,00					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		0690	Wpływy z różnych opłat	0,00	0,00	0,00	7 328,00	7 328,00					
720			Infomatyka	764 279,94	0,00	0,00	106 481,00	870 760,94					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	764 279,94	0,00	0,00	106 481,00	870 760,94					
	72095		Pozostała działalność	764 279,94	0,00	0,00	106 481,00	870 760,94					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	764 279,94	0,00	0,00	106 481,00	870 760,94					
		2007	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	649 637,96	0,00	0,00	90 508,84	740 146,80					
		2008	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	114 641,98	0,00	0,00	15 872,16	130 614,14					
750			Administracja publiczna	36 901,20	0,00	0,00	10 403,00	47 304,20					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	36 885,00	0,00	0,00	10 403,00	47 288,00					
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					

	0970	Wpływy z różnych dochodów	36 885,00	0,00	10 403,00	47 288,00
801		Oświata i wychowanie	686 972,00	0,00	2 571,00	689 543,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	87 800,00	0,00	0,00	87 800,00
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	0,00	0,00	2 571,00	2 571,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	0,00	2 571,00	2 571,00
		bieżące razem:	30 036 474,14	0,00	126 783,00	30 163 257,14
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 194 170,94	0,00	106 481,00	1 300 651,94
majątkowe						
758		Różne rozliczenia	0,00	0,00	29 520,00	29 520,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75814	Różne rozliczenia finansowe	0,00	0,00	29 520,00	29 520,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	6680	Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	0,00	0,00	29 520,00	29 520,00
	926	Kultura fizyczna	0,00	0,00	211 560,40	211 560,40
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	211 560,40	211 560,40
	92695	Pozostała działalność	0,00	0,00	211 560,40	211 560,40
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	211 560,40	211 560,40
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	0,00	0,00	211 560,40	211 560,40
		majątkowe razem:	960 260,52	0,00	241 080,40	1 221 340,92
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	752 374,06	0,00	211 560,40	963 934,46

Rodzaj zadania:

Zlecone

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
801			Oświata i wychowanie	0,00	0,00	87 824,00	87 824,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	80101		Szkoły podstawowe	0,00	0,00	48 002,00	48 002,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	0,00	0,00	48 002,00	48 002,00
	80110		Gimnazja	0,00	0,00	39 149,00	39 149,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	0,00	0,00	39 149,00	39 149,00
	80150		Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych	0,00	0,00	673,00	673,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	0,00	0,00	673,00	673,00
bieżące razem:				4 557 799,99	0,00	87 824,00	4 645 623,99
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem:				35 574 534,65	0,00	455 687,40	36 030 222,05
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 946 545,00	0,00	318 041,40	2 264 586,40

(* kol 2 do wykorzystania fakultatywnego)

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr IX/51/15 Rady Gminy i Miasta Warta z dnia 28 maja 2015 roku

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Wyciągi z tego:							z tego:							Wydania majątkowe		W tym:		zakup i objęcie ekwi i udziałów oraz wyrażenie zobowiązań do spłaty prawa handlowego.
				Wyciągi budżetowe	wydanki jednostek budżetowych,	wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;	wypłaty z tytułu poręczenia i gwarancji	obsługa długu	15	16	17	18	15	16	17	18		
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18						
			przed zmianą	666 491,43	666 491,43	0,00	666 491,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 337 430,13	1 337 430,13	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	44 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 520,00	44 520,00	0,00	0,00						
			po zmianach	2 046 441,56	666 491,43	0,00	666 491,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 381 950,13	1 381 950,13	0,00	0,00						
			przed zmianą	2 003 921,56	666 491,43	0,00	666 491,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 337 430,13	1 337 430,13	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	44 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 520,00	44 520,00	0,00	0,00						
			po zmianach	2 048 441,56	666 491,43	0,00	666 491,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 381 950,13	1 381 950,13	0,00	0,00						
			przed zmianą	44 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 520,00	44 520,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	2 048 441,56	666 491,43	0,00	666 491,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 381 950,13	1 381 950,13	0,00	0,00						
			po zmianach	668 500,00	23 000,00	0,00	23 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	307 000,00	307 000,00	0,00	0,00						
			przed zmianą	40 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 750,00	40 750,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	44 749,00	44 749,00	37 421,00	7 328,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	256 250,00	256 250,00	0,00	0,00						
			po zmianach	672 499,00	67 499,00	37 421,00	30 328,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	307 000,00	307 000,00	0,00	0,00						
			przed zmianą	330 000,00	23 000,00	0,00	23 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 750,00	40 750,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	44 749,00	44 749,00	37 421,00	7 328,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	265 250,00	265 250,00	0,00	0,00						
			po zmianach	333 999,00	67 499,00	37 421,00	30 328,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	440 000,00	440 000,00	0,00	0,00						
			przed zmianą	593 358,00	153 358,00	0,00	153 358,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	15 641,16	12 801,00	0,00	12 801,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 040,16	3 040,16	0,00	0,00						
			po zmianach	609 199,16	166 159,00	0,00	166 159,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	443 040,16	443 040,16	0,00	0,00						
			przed zmianą	593 358,00	153 358,00	0,00	153 358,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	15 641,16	12 801,00	0,00	12 801,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 040,16	3 040,16	0,00	0,00						
			po zmianach	609 199,16	166 159,00	0,00	166 159,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	443 040,16	443 040,16	0,00	0,00						
			przed zmianą	764 279,94	764 279,94	0,00	764 279,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	106 461,00	106 461,00	0,00	106 461,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106 461,00	106 461,00	0,00	0,00						
			po zmianach	870 760,94	870 760,94	0,00	870 760,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	870 760,94	870 760,94	0,00	0,00						
			przed zmianą	764 279,94	764 279,94	0,00	764 279,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	106 461,00	106 461,00	0,00	106 461,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106 461,00	106 461,00	0,00	0,00						
			po zmianach	870 760,94	870 760,94	0,00	870 760,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	870 760,94	870 760,94	0,00	0,00						
			przed zmianą	4 360 832,14	4 201 132,14	4 019 203,74	3 165 454,74	853 829,00	0,00	181 548,40	0,00	0,00	0,00	159 700,00	159 700,00	0,00	0,00					
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	73 383,71	73 383,71	69 545,00	3 838,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			po zmianach	4 434 215,95	4 274 515,85	4 088 748,74	3 234 599,74	857 667,71	0,00	181 548,40	0,00	0,00	0,00	159 700,00	159 700,00	0,00	0,00					
			przed zmianą	3 721 974,14	3 572 274,14	3 556 985,74	2 919 305,74	637 269,00	0,00	15 966,40	0,00	0,00	0,00	159 700,00	159 700,00	0,00	0,00					
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	67 453,71	67 453,71	63 615,00	3 838,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			po zmianach	3 789 427,85	3 639 727,85	3 620 600,74	641 116,71	0,00	15 966,40	0,00	0,00	0,00	0,00	159 700,00	159 700,00	0,00	0,00					
			przed zmianą	3 10 199,00	3 10 199,00	246 148,00	64 049,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			zwiększenie	5 930,00	5 930,00	5 930,00	5 930,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			po zmianach	3 116 129,00	3 116 129,00	252 078,00	64 049,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Wydatki jednorazowe budżetowych,	z tego:			Wydatki związane z realizacją zadań, nakładów i kosztów	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z budżetu państwa w ramach art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsluga długu	Wydatki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:	zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.	
						wydatki związane z realizacją zadań, nakładów i kosztów	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;											wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	przed zmianą	537 246,77	482 246,77	98 473,00	385 773,77	0,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-4 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 250,00	0,00	0,00	0,00
75495		Pozostała działalność	zwiększenie	532 996,77	482 246,77	98 473,00	385 773,77	0,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30 750,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	51 912,50	16 912,50	0,00	16 912,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00
801		Oświata i wychowanie	przed zmianą	4 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-4 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 250,00	0,00	0,00	0,00
80101		Szkoly podstawowe	przed zmianą	47 652,50	16 912,50	0,00	16 912,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-4 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80104		Przedszkola	przed zmianą	13 429 085,46	12 475 440,17	10 182 989,17	2 292 451,00	0,00	0,00	531 688,00	104 612,28	0,00	0,00	0,00	0,00	37 791,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-4 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80113		Dowolenie uczniów do szkół	przed zmianą	247 000,00	247 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-2 571,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80114		Przedzskola	przed zmianą	1 043 392,59	874 926,17	743 458,17	131 470,00	0,00	0,00	33 250,00	185 216,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-247 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80113		Dowolenie uczniów do szkół	przed zmianą	249 571,00	249 571,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-2 571,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80114		Przedzskola	przed zmianą	1 050 184,45	1 050 184,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80113		Dowolenie uczniów do szkół	przed zmianą	1 120 194,45	1 090 890,49	186 149,49	904 741,00	0,00	0,00	30 000,00	186 149,49	0,00	0,00	0,00	0,00	28 203,96	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80114		Przedzskola	przed zmianą	302 561,75	320 229,75	84 229,75	236 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-346 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-346 860,00	0,00	0,00	0,00
80113		Dowolenie uczniów do szkół	przed zmianą	780 253,75	84 229,75	22 650,00	61 579,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-346 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80114		Przedzskola	przed zmianą	302 561,75	33 601,75	0,00	33 601,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-346 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80113		Dowolenie uczniów do szkół	przed zmianą	416 050,00	33 601,75	0,00	33 601,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-381 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80114		Przedzskola	przed zmianą	31 622 951,06	27 648 789,31	22 051 972,76	14 121 812,81	7 930 469,84	2 217 565,00	1 819 300,40	1 268 670,16	0,00	0,00	0,00	3 874 161,75	648 692,33	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-381 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-381 950,00	0,00	0,00	0,00
801		Oświata i wychowanie	przed zmianą	774 210,00	270 589,84	163 504,71	106 985,00	26 618,71	30 000,00	0,00	107 085,13	0,00	0,00	0,00	0,00	503 824,16	419 100,16	0,00	0,00
			zmniejszenie	-381 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
801		Oświata i wychowanie	po zmianach	31 805 201,06	27 919 379,16	22 105 477,48	14 228 476,91	7 966 939,68	2 247 565,00	1 819 300,40	1 375 756,28	0,00	0,00	0,00	291 200,00	3 985 821,91	1 067 792,55	0,00	0,00
			zmniejszenie	-381 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Wydatki jednorazowe budżetowych,	z tego:			Wydatki związane z realizacją zadań, nakładów i kosztów	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z budżetu państwa w ramach art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsluga długu	Wydatki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:	zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.	
						wydatki związane z realizacją zadań, nakładów i kosztów	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;											wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji
1	2	Zleczone	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
801		Oświata i wychowanie	przed zmianą	87 824,00	87 824,00	0,00	87 824,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	87 824,00	87 824,00	0,00	87 824,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr IX/51/15 Rady Gminy i Miasta Warta z dnia 28 maja 2015 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Wartość
010			Rolnictwo i łowiectwo	84 000,00
	01095		Pozostała działalność	84 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	84 000,00
			Wodociąg grupowy dla wschodniej części gminy etap III - Lasek, Chorażka, Pierzchnia Góra, Glinno, część wsi Rossoszyca i Mogilno	84 000,00
600			Transport i łączność	1 381 950,13
	60016		Drogi publiczne gminne	1 381 950,13
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 381 950,13
			Budowa drogi w sołectwie Miedze - Grabinka	0,00
			Budowa drogi w sołectwie Wola Zadąbrowska Stara Wieś	0,00
			Budowa drogi w sołectwie Zadąbrów Rudunek	0,00
			Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Grabinka	210 413,18
			Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Wola Zadąbrowska Nowa Wieś - Wola Zadąbrowska Stara Wieś	156 902,39
			Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Zadąbrów Rudunek	208 589,56
			Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Witów - Czartki	706 525,00
			Przebudowa ul. Tamowskiego w Warcie	70 000,00
			Przebudowa ulicy Terenowej w Warcie	29 520,00
630			Turystyka	266 250,00
	63003		Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	266 250,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	259 250,00
			Budowa przystani jachtowej na zbiorniku Jeziorsko w Ostrowie Warckim-etap III	125 000,00
			Budowa przystani kajakowej w Warcie - etap II	55 000,00
			Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie portu jachtowego i pola karawaningowego w Ostrowie Warckim	54 250,00
			Budowa wyciągu narci wodnych na zbiorniku Jeziorsko w Ostrowie Warckim	25 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	7 000,00
			Zakup kosiarki samojezdnej do trawy	7 000,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	443 040,16
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	443 040,16
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	440 000,00
			Zakup nieruchomości gruntowych na potrzeby przebudowy drogi publicznej - ul. Terenowa w Warcie	40 000,00
			Zakup nieruchomości gruntowych w Warcie i Małkowie	400 000,00
		6667	Zwroty dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące wydatków majątkowych.	3 040,16
			Zwrot dotacji pobranej w nadmiernej wysokości (Rewitalizacja Miasta Warta - etap I)	3 040,16
750			Administracja publiczna	159 700,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	159 700,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00
			Remont budynku Urzędu Gminy i Miasta w Warcie	100 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	59 700,00
			Zakup sprzętu informatycznego z oprogramowaniem	59 700,00

754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	30 750,00
	75495		Pozostała działalność	30 750,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	30 750,00
			Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy	30 750,00
758			Różne rozliczenia	130 000,00
	75809		Rozliczenia między jednostkami samorządu terytorialnego	130 000,00
		6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	130 000,00
			Pomoc finansowa dla Powiatu Sieradzkiego na realizację zadania: Przebudowa odcinka drogi powiatowej w msc. Cielce poprzez wykonanie odwodnienia i remont chodnika	85 000,00
			Pomoc finansowa dla Powiatu Sieradzkiego na realizację zadania: Przebudowa odcinka drogi powiatowej, ul. Przedwiośnie w Warcie poprzez wykonanie brakującej części chodnika, długości 100 mb oraz zatoki postojowej	30 000,00
			Pomoc finansowa dla Powiatu Sieradzkiego na realizację zadania: Przebudowa odcinka drogi powiatowej, ulicy Zachodniej w Warcie poprzez wykonanie brakującej części chodnika, długości 140 mb	15 000,00
				77 791,00
801			Oświata i wychowanie	77 791,00
	80101		Szkoły podstawowe	40 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	20 000,00
			Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Cielcach	20 000,00
			Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Ustkowie	20 000,00
		6667	Zwroty dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące wydatków majątkowych.	37 791,00
			Zwrot dotacji (E-kształcenie szansą na rozwój Gminy i Miasta Warta)	37 791,00
				913 112,66
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	680 901,39
	90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	70 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	70 000,00
			Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście Warta	376 913,34
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	376 913,34
			Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Warta- Osiedle Promień	233 988,05
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	233 988,05
			Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Warta- Osiedle Promień	187 701,00
	90002		Gospodarka odpadami	187 701,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	187 701,00
			Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Warta	44 510,27
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	44 510,27
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	9 000,00
			Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Kamionacz	15 510,27
			Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ostrów Warcki	10 000,00
			Dobudowa linii oświetlenia ulicznego w miejscowości Warta - ul. Cegielińska	10 000,00
			Przebudowa linii oświetlenia ulicznego na ul. Terenowej	29 203,96
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7 796,67
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	7 796,67
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	7 796,67
			Dobudowa zaplecza socjalnego przy DL w Klonówku + dobudowa kuchni z zapleczem	21 407,29
	92195		Pozostała działalność	

	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	8 483,31
		Modernizacja świetlicy wiejskiej w sołectwie Bartochów	8 483,31
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	12 923,98
		Zakup materiałów do wykonania ogrzewania w świetlicy wiejskiej w sołectwie Gołuchy-Labędzie	12 923,98
		Założenie ogrzewania za pomocą klimatyzatora w świetlicy wiejskiej w miejscowości Łabędzie	0,00
			470 024,00
926		Kultura fizyczna	
	92601	Obiekty sportowe	41 964,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	41 964,00
		Budowa hali sportowej w Warcie - aktualizacja dokumentacji	41 964,00
			428 060,00
	92695	Pozostała działalność	0,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00
		Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach	0,00
		6057 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	211 560,40
		Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach	211 560,40
		6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	204 499,60
		Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach	204 499,60
		6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	12 000,00
		Budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Ustkowie	12 000,00
		Razem	3 985 821,91

Załącznik Nr 4
Do Uchwały Nr IX/51/15
Rady Gminy i Miasta Warta
z dnia 28 maja 2015 roku

Przychody i rozchody budżetu w 2015r.

w złotych

Lp.	Treść	Klasyfikacja §	Kwota
1	2	3	4
Przychody ogółem:			2 647 792,07
1	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	950	1 275 792,07
2	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	952	1 372 000,00
Rozchody ogółem:			2 127 189,07
1	Splaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	992	2 127 189,07

**Załącznik Nr 5
Do Uchwały Nr IX/51/15
Rady Gminy i Miasta Warta
z dnia 28 maja 2015 roku**

Dotacje z budżetu Gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych

Dział	Rozdział	Treść	Ogółem dotacje	Kwota dotacji /w zł/		
				podmiotowej	przedmiotowej	celowej
1	2	3	4	5	6	7
<i>Jednostki sektora finansów publicznych</i>						
758	75809	Pomoc finansowa dla Powiatu Sieradzkiego na realizację zadań: - Przebudowa odcinka drogi powiatowej w msc. Cielce poprzez wykonanie odwodnienia i remont chodnika - Przebudowa odcinka drogi powiatowej, ulicy Zachodniej w Warcie poprzez wykonanie brakującej części chodnika, długości 140 mb - Przebudowa odcinka drogi powiatowej, ul. Przedwiośnie w Warcie poprzez wykonanie brakującej części chodnika, długości 100 mb oraz zatoki postojowej	85.000			85.000
			15.000			15.000
			30.000			30.000

801	80104	Koszty pobytu dzieci uczęszczających do przedszkola poza terenem naszej gminy	30.000				30.000
851	85154	Zadania z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	5.300				5.300
900	90017	ZGKiM w Warcie	709.750			709.750	
921	92109	Warcie Centrum Kultury	512.374			512.374	
921	92116	WCK – biblioteka	269.467			269.467	
921	92118	Muzeum Miasta i Rzeki Warta	90.000			90.000	
Razem:			1.746.891			871.841	165.300
<i>Jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych</i>							
801	80110	Niepubliczne Gimnazjum	287.375			287.375	
851	85154	Zadania z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	74.300				74.300
921	92105	Podmioty realizujące zadania własne gminy na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	3.000				3.000
921	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami Klasztor OO. Bernardynów w Warcie	30.000				30.000
926	92605	Podmioty realizujące w zadania własne gminy na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	236.000				236.000
Razem:			630.675			287.375	343.300

UCHWAŁA Nr IX/52/15
RADY GMINY I MIASTA WARTA
z dnia 28 maja 2015 roku

w sprawie: zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Warta na lata 2015 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 230 ust. 6 i art. 243, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 885, poz. 938, poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626, poz. 1877) Rada Gminy i Miasta Warta

uchwała, co następuje:

§ 1. Dokonać zmian w uchwale Nr V/19/15 Rady Gminy i Miasta w Warcie z dnia 23 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Warta na lata 2015-2020:

1. Załącznik "Wieloletnia Prognoza Finansowa" na lata 2015-2020 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Załącznik wykaz przedsięwzięć do WPF otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.
3. Objasnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej po zmianach stanowią załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Warta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kopacki

Wieloletnia Prognoza Finansowa

1)

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX/52/15 Rady Gminy i Miasta Warta z dnia 28 maja 2015 roku

Lp	Wyszczególnienie	Dochoły ogółem*	z tego:						w tym:		Dochody x majątkowe	ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje									
			1.1			1.1.3			1.1.3.1					1.2	1.2.1	1.2.2						
			1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5														
Formuła		1.1.1+1.2																				
2015		36 030 222,05	34 808 881,13	15 000,00	5 754 062,00	1 697 537,00	17 766 285,00	6 986 248,93	1 221 340,92	110 000,00	1 076 555,40											
2016		33 725 847,34	33 625 847,34	15 728,00	6 002 896,00	1 755 965,00	18 282 466,00	4 915 153,00	100 000,00	100 000,00	0,00											
2017		33 882 105,81	33 802 105,81	15 855,00	6 151 060,00	1 771 547,00	18 335 870,00	4 856 118,00	80 000,00	80 000,00	0,00											
2018		34 301 700,00	34 221 700,00	16 045,00	6 321 272,00	1 792 805,00	18 559 500,00	4 913 379,00	80 000,00	80 000,00	0,00											
2019		34 584 717,00	34 524 717,00	16 180,00	6 374 563,00	1 806 940,00	18 629 235,00	4 957 590,00	60 000,00	60 000,00	0,00											
2020		34 991 164,00	34 026 760,00	16 374,00	6 446 250,00	1 830 840,00	18 857 585,00	5 017 081,00	60 000,00	60 000,00	0,00											

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykiszających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	Przychody x budżetu	z tego:						w tym:	na pokrycie deficytu x budżetu		
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym:		Walne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	w tym:				Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu
				na pokrycie deficytu x budżetu	4.1.1		4.2	4.2.1				
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1		
Formuła	[1]·[2]	[4.1] + [4.2] + [4.3] + [4.4]										
2015	-520 603,00	2 647 792,07	0,00	0,00	1 275 792,07	520 603,00	1 372 000,00	0,00	0,00	0,00		
2016	1 851 780,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2017	1 274 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2018	2 025 048,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2019	1 063 632,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2020	410 679,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody x budżetu	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych x	z tego:				Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	z tego:			
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy	
5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	
Formuła	[5.1] + [5.2]	[5.1.1] + [5.1.1.2] + [5.1.1.3]					
2015	2 127 189,07	2 127 189,07	0,00	0,00	0,00	0,00	
2016	1 851 780,99	1 851 780,99	0,00	0,00	0,00	0,00	
2017	1 274 270,00	1 274 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2018	2 025 048,00	2 025 048,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2019	1 083 632,00	1 083 632,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2020	410 679,16	410 679,16	0,00	0,00	0,00	0,00	

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji pochodowych.

Wyszczególnienie	Kwota długu ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównowazenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi o skorygowanymi o środki ⁷⁾ a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki ⁸⁾
LP	6	7	8.1	8.2
Formuła			[1.1] - [2.1]	[1.3] + [4.3] + [4.4] - [4.5] - [2.1.2b]
2015	5 645 410,15	0,00	2 243 877,99	3 519 670,06
2016	4 793 629,16	0,00	3 483 080,99	3 483 080,99
2017	3 519 359,16	0,00	2 900 978,50	2 900 978,50
2018	1 494 311,16	0,00	2 726 214,00	2 725 214,00
2019	410 679,16	0,00	2 687 132,00	2 697 132,00
2020	0,00	0,00	2 736 679,16	2 736 679,16

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczących w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.

8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wskaźnik spłaty zobowiązań									
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o które mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związków samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przysługujących na dany rok.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o które mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związków samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przysługujących na dany rok.	Kwota zobowiązań uwzględnionych przez jednostkę samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy	Wskaźnik dochodów budżetowych powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz o podwyższenie dochodów budżetu, do których da dano w roku (wskaźnik jednoroczny)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu wyłączeń obciążony w oparciu o plan 3 kwartałów poprzedzającego przewidywanego roku budżetowego (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzedzających lat)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu wyłączeń obciążony w oparciu o plan 3 kwartałów poprzedzającego roku budżetowego	Informacja o spełnieniu zobowiązań określonych w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przysługujących na dany rok	Informacja o spełnieniu zobowiązań określonych w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przysługujących na dany rok	Informacja o spełnieniu zobowiązań określonych w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przysługujących na dany rok
Lp	9.1	9.2	9.3	9.5	9.6	9.7	9.7.1	9.7.1	9.7.1
Formula	$(2.1.1) + (2.1.3.1) + (2.1.3.1.1) / (1)$	$(2.1.1) + (2.1.3.1) + (2.1.3.1.1) / (1)$	$(1.1.1) + (1.1.1.1) + (1.1.1.1.1) / (1)$	$(1.1.1) + (1.1.1.1) + (1.1.1.1.1) / (1)$	Średnia z trzech poprzedzających lat (9.5)	Średnia z trzech poprzedzających lat (9.5)	[9.6.1] - [9.4]	[9.6.1] - [9.4]	[9.6.1] - [9.4]
2015	6,68%	6,68%	0,00	6,63%	7,50%	8,14%	TAK	TAK	TAK
2016	6,44%	6,44%	0,00	10,62%	7,70%	8,34%	TAK	TAK	TAK
2017	4,41%	4,41%	0,00	8,80%	8,18%	8,82%	TAK	TAK	TAK
2018	6,29%	6,29%	0,00	8,18%	8,55%	8,65%	TAK	TAK	TAK
2019	3,32%	3,32%	0,00	7,97%	9,20%	9,20%	TAK	TAK	TAK
2020	1,27%	1,27%	0,00	7,99%	8,32%	8,32%	TAK	TAK	TAK

Wyszczególnienie

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przychodowych. Identyfikacyjne wyłączenia dotyczą pozycji 9.5.1.

Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych										
Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki 10) budżetowej	w tym na:		z tego:						
		Splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego 11)	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	majątkowe	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne 13)	Wydatki majątkowe w formie dotacji
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6
Formuła					[11.3.1] + [11.3.2]					
2015	0,00	0,00	14 470 714,22	3 984 587,85	2 744 698,29	1 368 239,23	1 376 459,06	1 222 459,06	2 592 531,69	130 000,00
2016	1 851 780,99	1 311 780,99	14 031 864,00	3 587 800,00	1 251 300,00	0,00	1 251 300,00	1 251 300,00	0,00	0,00
2017	1 274 270,00	1 274 270,00	14 410 700,00	3 608 156,00	391 500,00	0,00	391 500,00	391 500,00	0,00	0,00
2018	2 025 048,00	2 025 048,00	14 698 938,00	3 631 213,00	0,00	0,00	0,00	0,00	781 166,00	0,00
2019	1 083 632,00	1 083 632,00	14 875 326,00	3 674 788,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 673 500,00	0,00
2020	410 679,16	410 679,16	15 068 705,00	3 722 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 386 000,00	0,00

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej inne niż splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).

12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.

13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy											
	w tym:		w tym:		w tym:		w tym:		w tym:			
	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2		
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	12.1	12.1.1	12.1.1.1	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	12.2	12.2.1	12.2.1.1	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	12.3	12.3.1	12.3.2
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	12.1	12.1.1	12.1.1.1	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	12.2	12.2.1	12.2.1.1	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z przedsiębiorcami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	12.3	12.3.1	12.3.2
	1 300 651,84	1 170 037,80	1 170 037,80	1 170 037,80	963 934,46	963 934,46	963 934,46	963 934,46	1 375 755,29	1 185 863,71	1 185 863,71	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2		
Formuła												

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1, wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w całości lub w części (nie mniej niż 60%) środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		w tym:		w tym:	
	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.5	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1	W tym:	W tym:
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.5	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1		
Formuła												
2015	1 067 792,95	588 473,74	588 473,74	204 499,60	204 499,60	204 499,60	204 499,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczonego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnym publicznym zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku														
Wyszczególnienie	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powołujące w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umowę na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z budżetu państwa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez samorząd terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształconych samodzielnym zakładach opieki zdrowotnej	13.2	13.3	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydanki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	13.4	Wydanki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	13.5	Wydanki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	13.6	Wydanki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	13.7
Lp														
Formuła														
2015	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długi i jego spłacie						Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (min. umorzenia, różnice kursowe)
	Splaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu ^x	Wydutki zmniejszające dług ^x	W tym: splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 ^x	zwiazane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
Formuła							
2015	2 127 189,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 795 208,50
2016	1 851 780,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	1 274 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	1 305 048,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	801 632,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	210 879,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związków współpracowanego przez jednostkę samorządu terytorialnego, oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. poz. 86, z późn. zm.). Automatycznie wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także poz. 9.6.-9.6.1 i pozycji z sekcji nr 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającej procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego.
x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu.

16) Pozycje sekcji 16 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 15 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr IX/52/15 Rady Gminy i Miasta Warta
z dnia 28 maja 2015 roku

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2015	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit zobowiązań
			od	do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				8 131 328,99	2 744 698,29	1 251 300,00	391 500,00	0,00	4 387 498,29
1.a	- wydatki bieżące				3 559 933,04	1 368 239,23	0,00	0,00	0,00	1 368 239,23
1.b	- wydatki majątkowe				4 571 395,95	1 376 459,06	1 251 300,00	391 500,00	0,00	3 019 259,06
1.1	Wydatki na programy, projekty, lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240, z późn.zm.), z tego:				5 371 961,90	2 395 200,62	0,00	0,00	0,00	2 395 200,62
1.1.1	- wydatki bieżące				3 559 933,04	1 368 239,23	0,00	0,00	0,00	1 368 239,23
1.1.1.1	Bajkowe Przedszkole - Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	189 760,00	104 612,29	0,00	0,00	0,00	104 612,29
1.1.1.2	JEZIORSKO- zacumuj na dłużej - WODA, KULTURA, NATURA - Organizacja przedsięwzięć związanych z budowaniem "marki" Zbiornika Jeziorsko	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	848 000,00	338 500,00	0,00	0,00	0,00	338 500,00
1.1.1.3	Ochrona obszarów chronionych poprzez zmniejszenie źródeł niskiej emisji w Gminie i Mieście Warta - Realizacja pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020 poprzez stworzenie planu gospodarki niskoemisyjnej obejmującej teren Gminy	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	63 960,00	54 366,00	0,00	0,00	0,00	54 366,00
1.1.1.4	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy i Miasta Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2012	2015	1 765 393,04	502 608,21	0,00	0,00	0,00	502 608,21
1.1.1.5	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	692 820,00	368 152,73	0,00	0,00	0,00	368 152,73

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2015	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit zobowiązań
			od	do						
1.1.2	- wydatki majątkowe				1 812 028,86	0,00	0,00	0,00	0,00	1 026 961,39
1.1.2.1	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach - Popieszenie bazy sportowej	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	428 411,64	0,00	0,00	0,00	0,00	416 060,00
1.1.2.2	JEZIORSKO- zacumuj na dłużej - WODA, KULTURA, NATURA - Organizacja przedsięwzięć związanych z budowaniem "marki" Zbiornika Jeziorsko	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy i Miasta Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2012	2015	52 915,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.4	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	82 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.5	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Warta- Osiedle Promień - Poprawa warunków życia mieszkańców i ochrona zasobów wodnych	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2013	2015	1 237 901,39	610 901,39	0,00	0,00	0,00	610 901,39
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1.2) z tego				2 759 367,09	349 497,67	1 251 300,00	391 500,00	0,00	1 992 297,67
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				2 759 367,09	349 497,67	1 251 300,00	391 500,00	0,00	1 992 297,67
1.3.2.1	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach - Popieszenie bazy sportowej	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.2	Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Warta - utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy i miasta	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2014	2015	892 365,00	187 701,00	0,00	0,00	0,00	187 701,00

L-p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2015	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit zobowiązań
			od	do						
1.3.2.3	Dobudowa zaplecza socjalnego przy DL w Klonówku + dobudowa kuchni z zapleczem - Zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2010	2015	70 202,09	7 796,67	0,00	0,00	0,00	7 796,67
1.3.2.4	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście Warta - Poprawa warunków życia mieszkańców i ochrona zasobów wodnych	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2015	2016	712 800,00	70 000,00	642 800,00	0,00	0,00	712 800,00
1.3.2.5	Wodociąg grupowy dla wschodniej części gminy etap III - Lasek, Chorążka, Pierzchnia Góra, Glinno, część wsi Rossoszyca i Mogilno - Poprawa warunków bytowych mieszkańców	Urząd Gminy i Miasta w Warcie	2015	2017	1 084 000,00	84 000,00	608 500,00	391 500,00	0,00	1 084 000,00

2

Załącznik Nr 3
Do Uchwały Nr IX/52/15
Rady Gminy i Miasta Warta
z dnia 28 maja 2015 roku

I. Wieloletnia Prognoza Finansowa

W celu zachowania spójności z budżetem dokonuje się zmian w WPF i w przedsięwzięciach. Zmianie ulega kwota długu jednostki w związku z umorzeniem pożyczki z NFOŚiGW w Warszawie pismem NF/DFR-gw /10891/15 z dnia 06.05.2015 r.

Dochody bieżące i majątkowe na rok 2015

1. Dochody bieżące uległy zmianie i po dokonanych zmianach wynoszą 34.808.881,13 zł.
Ważniejsze źródła dochodów bieżących po zmianach wynoszą:

- 1) Subwencje ogólne - 17.766.285,00 zł.
- 2) Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące - 6.986.248,93 zł.
- 3) Podatki i opłaty - 5.754.062,00 zł.

2. Dochody majątkowe po zmianach wynoszą 1.221.340,92 zł.

Na dochody majątkowe na rok 2015 składają się:

110.000,00 zł – dochody z tytułu sprzedaży mienia, nieruchomości położone w obrębie Ostrów Warki, Mogilno, Ustków, Jeziorsko, Wola Zadąbrowska Stara Wieś.

5.265,46 zł - wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

742.767,00 zł - środki wynikające z zawartej umowy o dofinansowanie projektu "Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Warta - Osiedle Promień. Płatność w wysokości 75% kosztów kwalifikowalnych po realizacji zadania.

112.621,00 zł - dotacja z NFOŚiGW w Warszawie na dofinansowanie zadania "Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w miejscowości Warta zgodna z podpisaną umową. Dofinansowanie 60% kosztów kwalifikowalnych.

9.607,06 zł - refundacja wydatków poniesionych w 2013 roku na zadaniu "Podnoszenie jakości życia mieszkańców wsi Włyń poprzez remont i modernizację świetlicy wiejskiej" objętego PROW.

211.560,40 zł - środki wynikające z zawartej umowy o dofinansowanie projektu "Budowa kompleksu sportowo - rekreacyjnego w miejscowości Jakubice". Płatność w wysokości 75% kosztów kwalifikowalnych po realizacji zadania.

29.520,00 zł - środki finansowe z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego z zadania "Dokumentacja na modernizację ul. Terenowej".

Wydatki bieżące i majątkowe

1. Wydatki bieżące uległy zmianie i po zmianach wynoszą 32.565.003,14 zł. Zmiany wynikają z decyzji o dotacjach celowych i zaangażowania wolnych środków.

2. Wydatki majątkowe uległy zmianie. W wyniku wprowadzonych zmian wynoszą 3.985.821,91 zł. Są zgodne z załącznikiem Nr 4 do uchwały budżetowej. Obejmują inwestycje kontynuowane i noworozpoczynane planowane do realizacji w roku 2015.

Przychody i rozchody budżetu

1. Nie ulegają zmianie rozchody z tytułu spłat rat kapitałowych, które wynoszą 2.127.189,07 zł.

2. Przychody uległy zmianie i wynoszą 2.647.792,07 zł:

- 1) Wolne środki - 1.275.792,07zł.
- 2) Planowany kredyt na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań - 1.372.000,00 zł.

Wynik budżetu

Ulega zmianie wynik budżetu, który jest deficytem w wysokości 520.603,00 zł i zostaje pokryty wolnymi środkami.

Przewidywane zadłużenie

NFOŚiGW w Warszawie pismem NF/DFR-gw/10891/15 z dn. 06.05.2015 r. poinformował o spełnieniu warunków umorzenia i umorzył pożyczkę w kwocie 1.795.208,50 zł zawartą w dn. 27.10.2004 r. - umowa nr 476 na zadanie "Modernizacja oczyszczalni ścieków w Warcie wraz z budową kanalizacji sanitarnej". Przewidywane zadłużenie na koniec grudnia 2015 roku po wprowadzonym umorzeniu wynosić będzie 6.645.410,15 zł.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2020

WPF na ten okres opracowano w oparciu o wskaźniki makroekonomiczne ogłoszone przez Ministerstwo Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Wzięto także pod uwagę warunki ekonomiczno-gospodarcze gminy a także realia w działalności jednostek podległych gminy (oświata, kultura, MGOPS).

Dochody bieżące i majątkowe:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody bieżące	33.625.847,34	33.802.105,81	34.221.700	34.524.717	34.931.164
Dochody majątkowe	100.000	80.000	80.000	60.000	60.000

Dochody bieżące

Na główne źródła dochodów bieżących w latach 2016-2020 składać się będą subwencje, dotacje, podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach PIT. Analiza danych historycznych wskazuje realny wzrost wpływów z podatków. Dynamika wzrostu wynosi 100,3%, 100,5%, 101,2%, 100,9% i 101,2%.

Dochody majątkowe

Są to planowane wpływy ze sprzedaży mienia komunalnego (grunty i lokale) będącego w zasobach gminy, przygotowanych do sprzedaży.

Rok 2016 – 100.000

Rok 2017 – 80.000

Rok 2018 – 80.000

Rok 2019 – 60.000

Rok 2020 – 60.000

Od roku 2016 i w kolejnych latach prognozy nie ujęto środków z tytułu „dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje”, które potencjalnie mogą być pozyskane w ramach kolejnego okresu programowania UE 2015-2020.

Wydatki bieżące

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki bieżące	30.142.766,35	30.901.127,31	31.495.486	31.827.585	32.194.484,84
w tym: na obsługę długu	318.700	218.500	134.000	64.500	34.000

Na główne grupy wydatków bieżących składają się: świadczenia na rzecz osób fizycznych, dotacje, wydatki związane z realizacją zadań statutowych oraz wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Wydatki dotyczące wynagrodzeń wraz z pochodnymi w kolejnych latach zaplanowano na poziomie 97,56%, 102,7%, 102,0%, 101,2% i 101,3% w stosunku do roku poprzedzającego. Rok 2016 zakłada mniejszy wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w stosunku do roku 2015, ponieważ nie zawiera odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

W grupie wydatków związanych z funkcjonowaniem organów JST wykazano dane z rozdziałów 75022 Rady gmin, 75023 Urzędy gmin. Do kalkulacji wydatków związanych z funkcjonowaniem organów JST w latach 2016-2020 założono dynamikę wzrostu 91,78%, 101,1%, 100,6%, 101,2%, 101,2%. Przy szacowaniu wydatków bieżących przyjęto, iż od roku 2017 prognozy będą wzrastać w stosunku do roku poprzedniego średnio o 102,5%, 101,9%, 101,1%, 101,1%.

W wydatkach na obsługę długu uwzględniono wysokość odsetek od zaciągniętych już zobowiązań i z planowanego do zaciągnięcia kredytu.

Wydatki majątkowe

W związku ze zmniejszeniem rozchodów dla zbilansowania budżetów zmianie ulegają wydatki majątkowe, które po zmianach wynoszą:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki majątkowe	1.731.300	1.706.708,50	781.166	1.673.500	2.386.000

Przy prognozowaniu wydatków majątkowych w latach obowiązywania WPF uwzględniono przedsięwzięcia, które są wykazane w załączniku przedsięwzięć. Wydatki majątkowe będą realizowane w miarę posiadanych środków, możliwości kredytowych i przede wszystkim możliwych do pozyskania środków zewnętrznych na realizowane inwestycje.

Ponadto w latach 2016-2020 ujęto inwestycje, których okres realizacji nie przekroczy jednego roku w związku z czym nie zostały one zawarte w załączniku dotyczącym przedsięwzięć. Priorytetem zadań inwestycyjnych będzie drogownictwo i turystyka. Zauważa się niewielkie środki na ten cel. W przypadku realizacji większych inwestycji należy je etapować i zastanowić się nad uruchomieniem innych instrumentów finansowych (obligacje), jak również wykorzystać możliwości z pozyskania środków z UE.

Przychody i rozchody budżetu w latach 2016-2020:

Opracowując rozchody budżetu na lata 2016-2020 wzięto pod uwagę zawarte umowy pożyczek, kredytów, obligacji komunalnych, harmonogramy spłat rat kapitałowych i odsetek, wykup obligacji, uwzględniono również spłaty z nowego kredytu.

Przychodów w latach 2016-2020 nie planuje się.

W związku z umorzeniem pożyczki z NFOŚiGW w Warszawie ulegają zmianie kwoty rozchodów,

które po zmianach przedstawiają się następująco:

Rok 2016 – 1.851.780,99
Rok 2017 – 1.274.270,00
Rok 2018 – 2.025.048,00
Rok 2019 – 1.083.632,00
Rok 2020 – 410.679,16

Wynik budżetu

Wynik budżetu to różnica między dochodami a wydatkami budżetu, która stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu lub deficyt budżetu (art. 217 ust. 1 ufp). Wynik budżetu w latach 2016-2020 to nadwyżka budżetowa.

Wynik z działalności operacyjnej (bieżącej) jest pozycją bardzo istotną na skutek zapisu w art. 242 Ustawy – organ stanowiący nie może uchwalić budżetu, w którym wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę z lat ubiegłych i wolne środki. Należy podkreślić, iż zgodnie z prognozą w całym badanym okresie nie ma zagrożenia naruszenia powyższego zapisu.

Nadwyżka operacyjna planowana w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Nadwyżka	3.483.080,99	2.900.978,50	2.726.214	2.697.132	2.736.679,16

Nadwyżka operacyjna liczona jest jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Nadwyżka budżetowa planowana w latach 2016-2020 po zmianach

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Nadwyżka	1.851.780,99	1.274.270,00	2.025.048	1.083.632	410.679,16

W latach 2015-2020 wystąpi nadwyżka budżetowa. Planuje się ją przeznaczyć na spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wykup obligacji komunalnych.

Kwota długu jednostki

W poszczególnych latach po zmianach przedstawia się następująco:

Rok 2016 – 4.793.629,16
Rok 2017 – 3.519.359,16
Rok 2018 – 1.494.311,16
Rok 2019 – 410.679,16

II. Przedsięwzięcia

Dokonuje się zmian w następujących przedsięwzięciach:

1. "Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Jakubicach". Polepszenie bazy sportowej.
Lata realizacji 2014-2015.

Zmianie ulega limit wydatków roku 2015, który po zmianach wynosi 416.060,00 zł.

Zgodnie z podpisaną umową finansowane zadanie w 75% kosztów kwalifikowalnych w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego PROW zmianie ulegają łączne nakłady finansowe, które po zmianach wynoszą 428.411,64 zł.

2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – Internet dla mieszkańców Gminy Warta” finansowanego w 100% kosztów kwalifikowalnych z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, którego celem jest poprawa dostępu obywateli do internetu. Lata realizacji 2014-2015. Całkowity koszt realizacji Projektu nie ulega zmianie i wynosi 775.620,00 zł.

Łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcia bieżące to kwota 692.820,00 zł.
Limit wydatków roku 2015 - 368.152,73 zł (środki UE - 312.929,82 zł, budżet państwa - 55.222,91 zł).
Pozostałe przedsięwzięcia nie ulegają zmianie.

1.1 Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn.zm.), z tego:

- wydatki bieżące

1) „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – Internet dla mieszkańców Gminy i Miasta Warta” finansowanego w 100% kosztów kwalifikowalnych z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, którego celem jest poprawa dostępu obywateli do internetu. Zadanie kontynuowane w latach 2012-2015. Całkowity koszt projektu 1.818.308,87 zł.

Łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcia bieżące to kwota 1.765.393,04 zł.
W roku 2015 ustala się limit w kwocie 502.608,21 zł (środki UE - 427.216,99 zł, budżet państwa - 75.391,22 zł).

2) "JEZIORSKO - zacumuj na dłużej - WODA, KULTURA, NATURA" finansowanego w ramach II OSI Priorytetowej Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, finansowanego w wysokości 85% kosztów kwalifikowalnych z UE i 15% środki własne budżetu, którego celem jest organizacja przedsięwzięć związanych z budowaniem "marki" Zbiornika Jeziorsko.
Lata realizacji 2014-2015.

Całkowity koszt realizacji Projektu wynosi 858.000,00 zł.

Łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcia bieżące to kwota 848.000,00 zł.

Limit wydatków roku 2015 - 338.500,00 zł (środki UE - 287.725,00 zł, środki własne - 50.775,00 zł)

3) "Ochrona obszarów chronionych poprzez zmniejszenie źródeł niskiej emisji w Gminie i Mieście Warta" - w ramach działania 9.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, priorytetu IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 finansowanego w wysokości 85% kosztów kwalifikowalnych z UE i 15% środki własne budżetu.

Lata realizacji 2014-2015.

Całkowity koszt realizacji Projektu wynosi 63.960,00 zł.

Limit wydatków roku 2015 - 54.366,00 zł (środki UE na wydatki 2015 r. i zwrot za rok 2014).

4) "Bajkowe przedszkole" - zadanie finansowane w 100% z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w działaniu 9.1. Wyrównanie szans edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.

Lata realizacji 2014-2015.

Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 189.760,00 zł. Limit wydatków roku 2015 wynosi 104.612,29 zł.

- wydatki majątkowe

Nazwa przedsięwzięcia	Lata realizacji	Łączne nakłady finansowe	2015
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy i Miasta Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	2012-2015	52.915,83	0,00
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet dla mieszkańców Gminy Warta - Poprawa dostępu obywateli do internetu	2014-2015	82.800,00	0,00
JEZIORSKO - zacumuj na dłużej - WODA, KULTURA, NATURA - Organizacja przedsięwzięć związanych z budowaniem "marki" Zbiornika Jeziorsko	2014-2015	10.000,00	0,00

- 1) Nakłady na przedsięwzięcia majątkowe w kwocie 145.715,83 zł poniesione w latach wcześniejszych na projektach ujętych w tabeli.
- 2) "Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Warta - Osiedle Promień" w działaniu Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej objętego PROW na lata 2007-2013. Dofinansowanie w wysokości 75% kosztów kwalifikowalnych. Refundacja kosztów(742.767,00 zł) nastąpi po zrealizowaniu zadania.
Lata realizacji 2013-2015.
Całkowity koszt realizacji Projektu wynosi 1.237.901,39 zł.
Limit wydatków roku 2015 - 610.901,39 zł .

1.3 Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2)

Wszystkie przedsięwzięcia, o których mowa w WPF znajdują odzwierciedlenie w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Warta.

Wykaz przedsięwzięć majątkowych i ich realizację w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela

Nazwa przedsięwzięcia	Lata realizacji	Łączne nakłady finansowe	2015	2016	2017
Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Warta - utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy i miasta	2014-2015	892.365,00	187.701,00	0,00	0,00
Dobudowa zaplecza socjalnego przy DL w Klonówku + dobudowa kuchni z zapleczem- Zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności	2010-2015	70.202,09	7.796,67	0,00	0,00
Wodociąg grupowy dla wschodniej części gminy etap III - Lasek, Chorążka, Pierzchnia Góra, Glinno, część wsi Rossoszycza i Mogilno	2015-2017	1.084.000,00	84.000,00	608.500,00	391.500,00
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście Warta	2015-2016	712.800,00	70.000,00	642.800,00	